

SZAKDOLGOZAT

Kiss Klaudia

Vidékfejlesztési agrármérnök

Kaposvár

2022

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem
Kaposvári Campus
Gazdaságtudományi Szak

A turizmus szerepköre az elmúlt 5 évben
Siófokon és Balatonvilágoson

Belső konzulens: Dr. Parádi-Dolgos Anett
egyetemi docens

Készítette: **Kiss Klaudia**

OLE2LT

nappali tagozat

Intézet/Tanszék: Vidékfejlesztési és Fenntartható
Gazdálkodás Intézet

Kaposvár

2022

Tartalomjegyzék

I.	Bevezetés.....	1
II.	Szakirodalmi áttekintés.....	3
2.1.	Turizmus.....	3
2.1.1.	Balatoni régió sajátosságai.....	6
2.1.2.	Siófok és Balatonvilágos:.....	6
2.2.	Idegenforgalmi adó:.....	8
2.3.	Kisfaludy program.....	11
2.4.	Nemzeti Turisztikai Adatszolgáltató Központ.....	12
III.	Kutatási célok.....	14
IV.	Anyag és módszer.....	15
4.1.	Kutatási körülmények, helyszín.....	15
4.2.	Kutatási módszertan.....	15
V.	Eredmények.....	17
VI.	Következtetések, javaslatok.....	27
VII.	Összefoglalás.....	28
VIII.	Irodalomjegyzék.....	30

I. Bevezetés

A turizmus, mint a gazdaság egyik fő ágazata fontos szerepet tölt be egy település életében vagy egy ország működésében. A gazdasági tényezők és források köre elég széleskörű, de elengedhetetlen ezek együttes használata és alkalmazása egy letisztult jövőkép érdekében. Természetesen a fokozatosan ütemezett néha magas színvonalú beruházások, fejlesztések igen nagy mértékben elkülönülnek települések között.

Annak érdekében, hogy egy település igen vonzó és látogatott legyen a turisták számára nélkülözhetetlen a fejlesztések, attrakciók és a metropolisz nyújtotta lehetőségek kiaknázása. Emellett külön figyelmet biztosítva a mai modern világ által kínált beruházásaira. A települések vezetői, delegáltjai minden adott helyzetben igyekeznek felmérni az adott körülményeket és a rendelkezésükre álló anyagi forrásokból gazdálkodni. Minden esetben hosszútávú és sikeres beruházásokba fektetnek, amiben bíznak, hogy meghozzák a beléjük investált javakat. Falvak és városok szempontjából is egyaránt fontos, hogy olyan egyedi ötletekkel, tervekkel és fejlesztésekkel eszközöljék a turizmus virágzását, mellyel megőrzik és kiemelik egyediségüket. Kulcsfontosságú, hogy ilyenkor semmi esetre sem hagyjuk figyelmen kívül az ott élő lakosok véleményét és szükségleteit. Nem helyezhető minden esetben előtérbe csak a turista érdekeltsége. Épp ezért igyekeznek olyan szankcionális fejlesztéseket beruházni, amelyről tudják, hogy megtérülnek és egyaránt szolgálnak a társadalom és a turisták részére.

A turizmus számos lehetőséget is kínál nem csak a települések részére, hanem a társadalom részére is egyaránt. Vannak akik, büféket, éttermeket, szálláshelyeket, szuvenír boltokat üzemeltetnek, mellyel kielégítik a turisták igényeit. Növelik ezzel, az adott hely impulzusát és bevételét, valamint saját anyagi javaikat is.

Az idők során rengetek átütemezésem és változáson ment keresztül a turizmus. Úgy ahogy az élet többi más területén is az idegenforgalomnak is fel kellett vennie a ritmust a fejlődésekkel, új és modern technológiákkal.

Szakedolgozatom témája, illetve célja, hogy egy az általam választott önkormányzat által bemutassam a turizmus alakulását az idők során. Milyen tényezők befolyásolták, főbb változásai, fejlesztései és beruházásai. Valamint, hogy ezek a változók, hogyan, mennyi idő leforgása alatt és milyen mértékben voltak hatással az önkormányzat gazdálkodására.

A Siófoki Közös Önkormányzat és a részben hozzátartozó Balatonvilágosi Önkormányzat segítségével számos érdekességet és információt sikerült szerezni a turizmus szerepéről. Mindkét hivatal esetében jelentőséggel bír az idegenforgalom. Siófok és Balatonvilágos is egyaránt a Balaton déli partvidékén találhatóak. Megannyi látványossággal, panorámával, egyedi vonásokkal, jellegzetességgel rendelkeznek. Anyagi lehetőségükhöz képest igyekeznek felvenni a mai modern 21. század által megkövetelt formát és a turizmust szolgáló beruházási projekteket megvalósítani. Az elmúlt időszakban mindegyik településnek sikerült a vártnál jobban, hol picivel jobban, de a tervezett fejlesztéseiket véghezvinni.

A kutatás folyamán szeretném bemutatni és rávilágítani ábrákkal, diagramokkal és számadatokkal, hogy a fejlesztéseknek, korszerűsítéseknek mekkora jelentőségük lett a turizmusban. Továbbá kitérni, arra is miért éri meg ennyit foglalkozni különböző projektekkal, pályázatokkal, mely még bővíthetőbbé teszi az idegenforgalmat. Sokan úgy tartják, hogy mindig is volt, van és lesz modernizálni lehet és kell.

Somogy megye kezdetben a mezőgazdaságról volt ismert, a gazdaság motorjának számított. Majd szép lassan a Balatonnak köszönhetően a turizmus is kezdte magát kiformálni. Ráébredtek, hogy több lehetőség is rejlik ebben az ágazatban. Így próbáltak egyensúlyt teremteni, annak érdekében, hogy a mezőgazdaság továbbra is fennmaradjon és előkelőhelyen szerepelhessen, illetve a turizmus, mint új gazdasági ágazat kiépítése és megalapozása.

Szemléletem alapján, az idegenforgalom az idő múlásával még tovább tud fejlődni. Hiszen rengeteg kisebb ágazatot is magába foglal, melyek ha ütemesen és összhangban megfelelően esnek át korszerűsítéseken, akkor az minden település számára még több sikert jelent. A siker mellett azonban megeshetnek hibák is vagy rossz útra is lehet tévedni bizonyos fejlesztésekkel. Épp ezért is fontos minden lehetséges eshetőséget megvizsgálni és más esetleg javító alternatívákat is gyártani. A turizmusban érintettek olykor megijednek az új korszerűsítésektől, modern technológiák bevezetésétől. Számukra is meg kell találni azon kommunikációt, mellyel használni tudják, és hogy a befektetett eddigi energia és beruházás kifizetődik teljes mértékben. A dolgozat folyamán kitérek jobban erre a témára, hogy a társadalom tagjainak miért is éri meg a turizmus érdekeltiségében maradnia vagy lehetőségei alapján bekerülnie. A számos fejlesztések során pályázatok is kerültek kiírásra, melyek sokban hozzájárultak a fejlődéshez. Anyagi helyzetéhez képest próbálják a szálláshelyszolgáltatók, vendéglátók elnyerni a turisták tetszését. A mai modern elektronikák, drága és igényes beruházások mellett elengedhetetlen a tiszta stílusos megjelenés is. Hiszen előfordulhat, hogy egy adott étterem, szálloda vagy panzió nem a legmodernebben felszerelt helyek közé tartozik, de módja szerint rendben és tisztán tartja.

Dolgozatom eredményességének érdekében számos szekunder információkat is felhasználtam, melyek sokban segítettek az adott témakör kidolgozásában. Valamint alkalmaztam néhány ábrákat, táblázatokat, diagramokat és képeket, hogy jobban tükrözze és színesítse a kapott eredményeket, illetve a munkámat. Kutatásomat a turizmus bemutatásával kezdtem, majd az idegenforgalmi adó ismertetésével folytattam. Ezután a választott két település szemléltetése következett a jobb megismerés érdekében. Ezt követően részleteztem a kutatás céljait, kérdéseit és hipotéziseit. Majd sorba vettem évről évre a turizmus és az idegenforgalom alakulását. Mellette említést tettem, az adott évre hatással levő gazdasági helyzetre, újításokra, amik esetleg befolyásolni tudták vizsgálatom témáját. Így kerül említés a Kisfaludy pályázatról és a Nemzeti Turisztikai Adatszolgáltató központról. Kutatásom végét pedig egy összegzéssel zárom, melyben a kapott végeredményt kamatoztatni tudom, alátámasztva ezzel a hipotéziseket.

II. Szakirodalmi áttekintés

2.1. Turizmus

A turizmus a világ egyik leggyakrabban fejlődő és sokszínűbb iparág. Napról napra fontos számára az információáramlás, a statisztika és az adatok. Ahhoz, hogy lépést tudjon tartani más országokhoz, településekhez képest, a fejlődés érdekében naprakésznek kell lennie információk terén az adott gazdasági eseményekről, annak hatásairól, adott település erősségeivel, gyengeségeivel. A siker érdekében a lehető legjobban kell alkalmazkodnia a nem várt változásokhoz is. A turizmus fogalmát tekintve ugye a társadalom tagjai lakóhelyeinek és munkahelyeinek kívüli helyváltogatását értjük, illetve ezzel kapcsolatos igényeik kielégítése. Jászberényi Melinda „*A kulturális turizmus sokszínűsége*” című könyve remek képet nyújt magáról a turizmusról és foglalja össze a lényegibb pontokat, jellemzőket. Fő szereplője a turisták, akik világot, új helyeket, más kultúrákat, hagyományokat, nevezetességeket és egyéb más turisztikai szolgáltatást szeretnének felfedezni és megismerni. Jelentőséggel bír új munkahelyek kialakításában, valamint szerepe van a jövedelemteremtésben is. Emellett érezhető hatása van kulturális és politikai területeken is. (Jászberényi,2020)

Napjainkban szinte meghatározó szerepe van a turizmusnak. Olyan szektor, melyben a szorosan egymással kapcsolatban levő szervezetek tevékenykednek közös célért. A turizmus a turisták igényeinek kielégítését és kényelmét szolgálja. Gyorsítja a települések gazdasági növekedését, az állami bevételeket is növeli, valamint kedvező lehetőség tökebefektetésre is. Illetve hatása van a munkanélküliségre is, hiszen a turizmus sokfelé ágazik, így munkahelyteremtés egyik fő pillére. Szállodák, éttermek, üdülőházak, szórakozóhelyek, strandok, büfék és egyéb szolgáltatások hozzájárulnak ahhoz, hogy új munkahelyeket teremtsenek, csökkentve ezzel a munkanélküliségi rátát. Rengeteg együttes hatások képesek befolyásolni és hatni a turizmusra. Például az idegenforgalom tekintetében pozitív hatása van, ha az adott ország pénzneme stabil, van rendszeres személyi jövedelem, illetve nő a konjunkturális helyzet. Azonban negatívan is képes hatni, ha visszaesés következik be az ipari termelésben, instabillá válik a pénznem, a béreket csökkentik, illetve vis major esetén. A „*Pénz és fenntarthatóság-A hiányzó láncszem*” című könyvben rengeteg érdekességet és hasznos tanácsokat is kaphatunk. Remekműnek bizonyul, hiszen magába foglalja a pénzügyi rendszer sajátosságait, ami nem csak magánszemélyeket, cégeket érinti, hanem az államot is. A *Portfolio* portálon keresztül is számos információt és friss képet kapunk az adott helyzetekről, állapotokról, melyek jelen vannak az országban. A világháló kedvező hatással van a turizmusra. Segítségével az emberek pár kattintással megszervezhetik utazásaikat, programjukat, sőt még idegenvezetés is rendelkezésükre áll. Könnyedebben összehasonlíthatnak különböző ajánlatokat, úticélok, amelyek közül kiválaszthatják a számukra legkedvezőbbet. Számos kutatás és elemzés készül nemzetközi szinten a turizmus folyamatairól, alakulásáról és trendjeiről. Évről évre fejlődésen megy át, hogy szélesíteni, bővíteni tudja ágazatait. (Bernard et.al.,2017) (www.portfolio.hu,2021)

A városok mindig is fő úticélok voltak, főleg ha vízpart közelében fekszenek. A város kultúrtörténeti helyein kívül manapság egyre gyakoribb szerepet kaptak a szabadidős tevékenységet szolgáló épületek és létesítmények. Továbbá a városok vonzereje abban is rejlik, hogy ott koncentrálódik számos olyan látványosság, szórakozási és bevásárlási lehetőség,

amely mind a turisták, mind a helyi lakosok igényeit is kielégítik egyaránt. A turizmus által, ezekkel a szabadidős és kulturális szolgáltatások bővítésével hozzájárul a településen élők életminőségéhez. Egy város vagy adott település vonzerejét sokban meghatározza szerkezete és fekvése is, így ez által más turisztikai jelentőséggel bírnak. Azon városok, melyek kimagasló volumenű vendégéjszakákkal rendelkeznek, az ő esetükben beszélhetünk városi turizmusról. Számos olyan település akad, melyeknek vonzereje a kulturális értékeiből, örökségeiből fakad. Fellelhető a régmúltban kevés turisztikai szolgáltatással rendelkező városok is, melyek a gazdasági változások hatására óriási fejlődésen és újjátáson estek át, amivel kedvezővé váltak a turizmus számára is. Nem lehet kihagyni az üdülőhelyeket és az új városokat sem, amelyek rendelkeznek minden olyan szolgáltatással, modern városképpel, ami csábító a turisták szemében. Magyarországon befolyásos turistaforgalommal rendelkező városok közé tartozik Hévíz, Siófok, Hajdúszoboszló és a Bük. Több utazási iroda felmérései alapján kiderült, hogy a turisták tartózkodási idejük lerövidült, inkább előtérbe részesítik a gyors és hatékony emlék és élményszerzést. A vendégek döntő többségét már nem is annyira a város kultúrája, történeti helyei hozzák lázba, hanem inkább a város nyújtotta szórakozási és szabadidős tevékenységek, lehetőségek. Turisták között is akadnak különbségek, mivel valaki üzleti, átutazási céllal érkezik, míg mások kikapcsolódás, pihenés esetében választják hazánkat. Kedvező úticélok a következő szempontok szerint választunk: attrakciók, tevékenységek, lehetőségek, szálláshelyek, plusz kiegészítő szolgáltatások. Fontos az adott hely hangulata, turisztikai adottságai, városnézős tevékenységek. Sokat lendíthet az idegenforgalmon egy rendezvény, fesztivál, tábor vagy más egyéb szabadidős elfoglaltság. Városi stratégiához tartozik a turizmus szempontjából a marketingkommunikáció és a márkázás is. Kenesei és Cserdi (*Szolgáltatásmarketing a turizmusban*) 2018- ban megjelent könyvük egy jól átfogó keretet ad azok számára, akik mélyebben is meg szeretnék ismerkedni a kommunikációban rejlő marketing fogásokkal. Egyetértek velük, hogy nagyon sok minden alapul és függ a kínálaton, megjelenésen, de ezek mellett sem maradhat el a megnyerő és hatásos marketing beszéd. (Kenesei et.al,2018)

Azonban a vidéki települések is rendelkeznek saját vonzerővel. Ilyen például mikor egy falu megőrzi a népies szokásait, a környezetben található örökséget. Magyarország is azon országok közé tartozik, akik jeleskednek hagyományokkal. Történelmében hatalmas múlttal rendelkeznek a lovas hagyományok, a gasztronómia és a népies szokások. A magyar hagyományos konyha ételeiért és ízvilágáért számos turista érkezik az országunkba. Kitűnő szabadidős program a várak és kastélyok látogatása. Remek lehetőséget nyújt megismerni a korhű ruházatait és fegyvereket, valamint az adott vár történelmi hátterét és a hozzákapcsolódó eseményeket. Mindazonáltal, hogy az ország ki tudja használni ezen örökségeit és adottságait szinte elengedhetetlen, hogy ne fejlessze vagy korszerűsítse azokat. Az újítások sokkal vonzóbbá és érdekesebbé teszik a turisták számára, mellesleg megközelítés és központba állítás részéről sem utolsó szempont. (Zátori, 2018)

Gasztronómia tekintetben a magyar ételek és borok is számottevők. Magyarország borvidékei nem csak nagy múlttal, de kvalitással is rendelkeznek más környező országok szemlélete alapján. Így a turizmus gondoskodik a gasztronómia fejlődéséről, korszerűsítésével, hogy minél több emberhez eljusson és megismertesse velük a hazai értékek egyik fő pillérét.

A turizmusban fontos szerepe van a marketingnek és az értékesítésnek is egyaránt. Manapság sokan böngésznek az interneten és szervezik meg maguknak az utazás minden egyes részletet, valaki ezeket inkább egy utazási irodára bízva, míg akadnak olyanok is, akik utazás alatt,

foglalás nélkül tévednek be szálláshelyszolgáltató helyekre. Utóbbi szervezés már nem túl gyakori, hiszen ilyenkor a turista gyakran találja magát abban a helyzetben, hogy az adott szálláshelyen kapacitását tekintve nincs több férőhely. Illetve ilyenkor jóval magasabb ár érték aránnyal szembesül. A 21. században köszönhetően a modern technológiának a társadalom nagyobb része szívesebben tervez és foglal utazást neten keresztül. Magyarország szálláshelyei, panziói és egyes apartmanjai rendelkeznek saját honlappal, mely segítségével könnyen lehet szűrni és keresgélni. A webhely hozzájárulásával könnyen győződhetünk meg a szobákról és azok felszereltségéről, szolgáltatásokról, lehetőségekről, extrákról és a környezetről. Alkalom adódik arra is, hogy összehasonlítsunk szálláshelyszolgáltatásokat, illetve értékeljük is azokat. Utazási irodák is létrejöttek azzal a céllal, hogy megkönnyítsék a fogyasztók életét. Hiszen nincs más dolguk, mint megkeresni a legjobb utazási feltételeket, programokat és szállást ajánlva a legkedvezőbb áron. Érdekük, hogy a vásárlók minden egyes igényét kielégítse, hogy a lehető legjobb élményekkel gazdagodjanak. Növelve ezzel imázsukat a turizmus piacán. Rengeteg utazási iroda megállapodással rendelkezik egyes szálláshelyekkel, akikkel kötöttségben áll. Például segíti az adott üdülőhely kapacitásának a feltöltését, kiadását, mellette szolgálhat kedvezményekkel is. Megkönnyítve ezzel a társadalom helyzetét a turizmus szempontjából. Találkozhatunk emellett olyan innovatív újításokkal is, amikről még csak nem is gondoltuk volna, hogy megvalósulnak. Minden apró lépés sokban segíti a mielőbbi cél elérését. Kovács Edina és Kiss Kornélia „*Turisztikai trendek*” című műve nagyon sok színes és gazdag ötlet kínálatával áll elő. Több érdekes és sokak számára elképzelhetetlennek tűnő variációkkal állnak elő. Érdekes lehet azok számára, akik nincsenek elzárkózva a 21. század által kínált technológiáknak a fejlődésével. (Kovács et.al.,2018)

A turizmus köztudottan helyváltoztatás nélkül nem is létezne. Definíciójából eredően számos érdekességet találhatunk. A turizmus szó angol és francia, illetve latin nyelvek szóhasználatából ered. Jelentésük szerint körutazást, utazást, kiindulópontba történő visszatérést jelent. Azonban az utazás alappillérei közé tartozik a közlekedés is. A turizmus világméretű kiterjeszkedésében befolyásoló szerepe volt a légi és vasúti közlekedésnek. Manapság már a világ összes pontjára eljuthatunk repülővel. A közvetlen járatok pedig gyors és igényeknek megfelelő utazást biztosít. A vasúthálózat és a vonatok modernizálása és bővítése is nélkülözhetetlen a közlekedés szempontjából. Kedvelt utazó eszköz a turisták körében. Lehetőséget nyújt azok számára, akik nem rendelkeznek személygépkocsival. A hajóutak is egyre közkedveltebbek. A pompás luxushajók felszereltségükkel és programajánlatukkal igen vonzóvá vált a turisták szemében. De nem csak körutazásra tervezhetünk hajóval, hanem egyik pontból a másikba is eljuthatunk vele. Illetve nem utolsó sorban a buszok és személygépkocsik igénybevétele. Ezen azok közlekedési eszközök, melyek java részét az idegenforgalmon kívül is nap, mint nap használunk. Azonban egy utazás során fontos megtervezést igényel, hogy hogyan és mivel jussunk el a kitűzött úticélhoz. Mobilitás szempontjából fontos feltérképezni a választott desztináció megközelítését, a településen belüli közlekedést, a nevezetességekhez vezető utakat. A közlekedés rendszerének is lépést kell tartania a fejlődéssel és napra készen kell állnia. Fontos, hogy biztosítani tudja a színvonalat, a biztonsági érzetet, versenyképes áron szolgáljon a gyors eljutás érdekében. A másik alapvető tényező a közlekedési hálózat szélesebb körű kiépítése. Manapság számos konfliktus alakul ki a településen élők körében a turizmus okozta forgalmi zsúfoltság miatt. A nagy és közép méretű városok számára kevésbé szokatlan a dugó és torlódás fogalma, hiszen nap, mint nap szembesülnek vele. Hétvégéken és ünnepi események okozta útlezárások is nehezíteni szokták a forgalomban résztvevők mindennapjait. A turizmus által generált forgalom azonban még inkább megbénítja a közlekedést. Az autópályák, főutak,

útszakaszok telítettek, főleg a nyári időszakban. A forgalom szempontjából a turizmus kedvezőtlen a helyiekre nézve. Sűrű torlódásokkal és parkolási fennakadásokkal jár. A település kis utcái is tele van parkoló autókkal, amely rontja az adott város vagy község látképét. Sajnos erre a kialakult helyzetre nehéz megoldást találni. Jászberényi „*Közlekedés, mobilitás, turizmus*” című könyvének első pár oldalában említést tesz a turizmus szempontjából a közlekedésre. A társadalom nagy része hozzá szokott a kényelmes életmódhoz, hogy autóval közlekedik csekély távolságra is, és nehezen veszi igénybe a buszok és vonatok szolgáltatásait. Viszont akadnak olyanok, akik elkerülve a forgalomban történő torlódásokat, nehézségeket, inkább részesítik előnyben a kerékpárt vagy a gyaloglást. Utóbbi kettő a környezet szempontjából is hasznosabb, ugyanis általuk nem kerül káros gáz a levegőbe. Ami viszont még befolyásolni tudja a közlekedést az az időjárás. Hideg, esős, havas napokon az előbb említett alternatívák hátrányba szorulnak és visszatérnek a gépkocsik használatához. (Jászberényi et.al., 2018, 5-15. oldal)

2.1.1. Balatoni régió sajátosságai

Köztudottan a Balaton Közép- Európa legnagyobb tava. Nyugat,- Közép- és Dél-Dunántúl régióinak a határán található. Ezen kívül 3 megye öleli fel, Veszprém, Zala és Somogy. Vonzerejét több szempont is alátámasztja. Remek fürdőzési lehetőséget kínál, vitorlázást, csónakázást. Illetve a mostanában gyakrabban elterjedt SUP deszkák használata. Mindegyik part részén kellő képpen találunk strandokkal rendelkező helyeket. Híres a megyéinek köszönhető műemlékeknek, panorámás kilátásainak és gyógy turizmusának is. (Piskóti,2016)

A turizmus másik kulcsfontosságú és meghatározó eleme a fesztiválturizmus, amely lényegesen befolyásolni tudja nemcsak az országot, hanem az adott település gazdaságát is, ahol a rendezvény megrendezésre került. A fesztiválokat azzal a céllal hozták létre, hogy az adott helység gazdasági helyzetét élénkítse, minél több belföldi vagy külföldi résztvevőt toborozzon. Az általuk generált pénz beforgatás pedig sokat ér az adott településnek. Magyarország is büszkélkedhet számos neves fesztivállal. Ide tartozik például a Balaton Sound, a Strandfesztivál, a B My Lake, a Beachattack, autós és streetfood fesztiválok. Az ilyen jellegű rendezvények nem kis szerveződéssel és anyagi támogatást igényel. Időben el kell kezdeni a pontos helyek, időpontok, fellépők, programok, partnerek, valamint szponzorok keresése és véglegesítése. Manapság a társadalom többsége kedveli az élményközpontú és szórakozási lehetőségekkel teli eseményeket, rendezvényeket. Így nem meglepő, hogy jelentős szerepet tölt be a gazdaság és a helyiek körében. Az adott települések, ahol megrendezésekre kerülnek a korábban említett fesztiválok nem csak anyagi javakra tesznek szert, hanem növelni tudják imázsukat. A média nyújtotta lehetőségeket is kihasználva, hogy ismertebbé tegye a rendezés jogával élő település arculatát. A fesztiválra érkező külföldi és belföldi turisták mellett a helyi lakosság számára is élénkítő hatással szolgálhat. A rendezvények közvetlen hatással vannak az idegenforgalomra is. A fesztiválszezonban az eseménynek helyt adó városok és a vonzáskörzetéhez közel fekvő települések turizmusa is felpezsdül. Kihhasználják a település nyújtotta adottságokat, mellyel növelni tudják imázsukat a piacon. Illetve nem beszélve arról, hogy mekkora plusz bevételt jelent egy pár napos fesztivál mind a turizmus, mind a rendezés jogával élő település számára. (Lőrinc et.al.,2017), (Mitey,2019)

2.1.2. Siófok és Balatonvilágos:

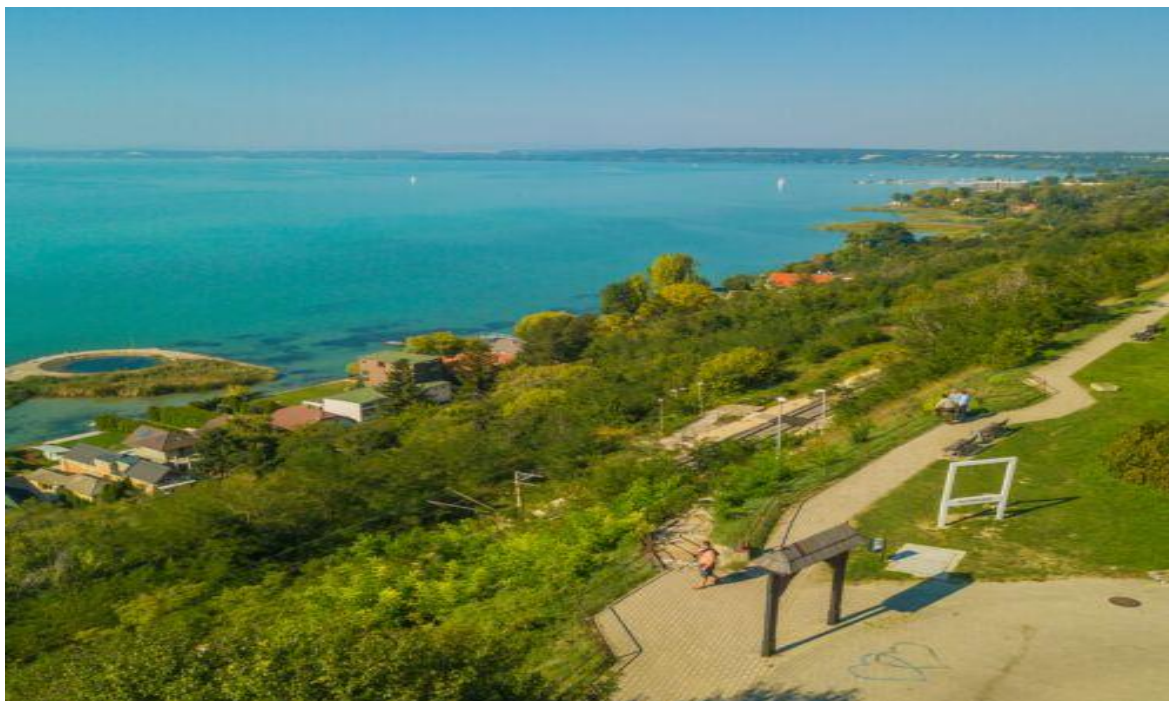
Kutatásom egyik fő aspiráns városa Siófok lett, nem csak amiatt, hogy itt élek, hanem mert a várost a „Balaton fővárosának” tekintik. Köszönhetően nagyszámú szálláshelyeinek, számos éttermeinek, bárjainak és éjszakai szórakoztató klubjainak. Ezen tényezők tekintetében ideális alany a vizsgálatom szempontjából. Mivel a Balaton déli partján fekszik, a maga 124,66 km²-vel pompás és tökéletes választás, nyaralás, kikapcsolódás szempontjából fiataloknak és családoknak is egyaránt. Magyarország egyik leggazdagabb városának tartják a turizmusa miatt. Siófok idegenforgalma és egyéb szolgáltatási szféráján kívül a termelésben, valamint mezőgazdaságban is jeleskedik. Több vállalkozás foglalkozik gyümölcsstermeléssel, amely igen sikeres. 25 ezer fős lakosságával nem tartozik a nagyvárosok közé, de hasonló ambíciókkal, tervekkel, infrastruktúrával, fejlesztésekkel, újításokkal és városképpel képes lépést tartani a nála nagyobb településekkel. Tény és való, hogy sokat köszönhet Balaton parti fekvésének és az általa nyújtott adottságoknak, de a város igyekszik ezt ki is használni 100%-san. Minden egyes pályázatnál, tevékenységnél törekszik figyelembe venni mind a lakosság, mind a turisztikai érdekeket és apparátusait. Növelve ezzel a város vonzáskörzetét. A társadalom tagjai között azonban megoszlik a vélemény a turizmusról. Sokan nem örvendenek a turisztika által okozott zsongásnak, míg mások, Siófok város java része a potenciált, remek gazdasági befektetést, tőkét lát benne. Kutatásom későbbi részében kerül részletesebb kifejtésre, milyen hatással is van az idegenforgalom és társai a településre.

1. ábra: Siófok látképe (Forrás: <https://www.google.hu/>)

Másik választott településem Balatonvilágos lett. Siófokhoz hasonlóan szintén a Balaton déli partján található, pontosabban annak legkeletibb részén. Jogállása alapján község a 29,21km²-vel és közel 1500 népességével. Nem éri el ugyan a városi szintet és nem rendelkezik olyan

adottságokkal, fejlettséggel, gazdasági valamint anyagi háttérrel, mint Siófok. Azonban a maga lehetőségeihez képest próbál megragadni olyanfajta célokat, terveket, beruházásokat, amelyek segítik előre lendíteni a gazdaságban. Földrajzilag Balatonvilágos települése két részre bontható. A magasparton elterülő falura és a lenti parton fekvő részre, ahol túlnyomórészt nyaralóházak találhatóak. Szállodák, éttermek, szórakozóhelyek tekintetében is elmarad Siófokhoz képest, inkább nyugodt, csendes övezet jellemző. Ideális úti cél azok számára, akik nem szeretik annyira a tumultust, a zsongást. Inkább a kellemes, békés légkört részesítik előnyben. Balatonvilágos vonzaskörzetéhez hozzájárul egyedi és csodás panorámája a magaspartról. Sokan úgy tartják, hogy itt a legszebb a táj és a Balaton az egész déli part részen. Kutatásom szempontjából kedvező választás volt, mivel így lehetőségem nyílt egy város és egy község összehasonlítására az idegenforgalmi területüket tekintve. Másik fő nézőpont pedig az adatgyűjtés szükségessége miatt esett, ugyanis Balatonvilágos járása Siófokhoz tartozik, így hivatalon belül gyors információkra tehettem szert. (Zátori,2018)

2. ábra: Balatonvilágos látképe (Forrás: <https://www.google.hu/>)

2.2. Idegenforgalmi adó:

Az idegenforgalmi adó, a helyi adók rendszerébe, azon belül pedig a kommunális adók keretébe tartozik. 1991 januárjában hatalmazták fel az önkormányzatokat a helyi adók jog gyakorlására. A helyi adók egyrészt az önkormányzatok, másrészt pedig az állam bevételeit is képezik. Célja a települési önkormányzatok gazdasági, gazdálkodási és fejlesztési alapjainak anyagi megerősítése, megalapozása. Hiszen a helyi feladatok, korszerűsítések és fejlesztések elintézésének érdekében az önkormányzatoknak és az államnak is bevételre van szükségük. Az adórendszer feltételeit és kereteit a törvény alapozza és határozza meg. A helyi adók rendszerébe 3 különböző típusú adókat különítünk el.

A 3 típus:

1. Vagyoni típusú adók
2. Kommunális típusú adók
3. Iparüzési adó

A vagyoni típusú adók körébe két adónem tartozik:

- építményadó
- telekadó

Kommunális típusú adók mértékéről, valamint bevezetéséről a helyi önkormányzatok döntenek, a törvény szabályai szerint. Lokális sajátosságokhoz, az önkormányzat gazdálkodási követelményeihez és az adóalanyok teherviselő képességéhez igazodva döntenek. Ebben az esetben a törvény csak az adó mértékének a felső határát határozza meg. Kétféle adó alkalmazható ennél az adótípusnál. Értékét tehát a helyi önkormányzat szabja meg, melyet ház vagy lakás után kell fizetni. Ide tartozik:

- szemétszedés
- szemétkezelés
- szennyvízkezelés
- közterület takarítás

Illetve ide tartozik még az idegenforgalmi adó. Utóbbi fogalma a következőképp értendő. Idegenforgalmi adó adókötelezettség terheli azt a magánszemélyt, aki nem rendelkezik állandó lakcímmel, tehát nem állandó lakosként az önkormányzat illetékességi területén legalább egy vendégéjszakát eltölt. Továbbá, aki az önkormányzat illetékességi területén olyan üdülésre, pihenésre alkalmas épületnek a tulajdonosa, amely nem minősül lakásnak. (Lakatos,2020)

Az idegenforgalmi adó alapja és mértéke:

1. Vendégéjszakák alapján
 - a megkezdett vendégéjszakák száma (Siófok és Balatonvilágos esetében 400Ft/éj/fő)
2. Adómentesség (idegenforgalmi adó megfizetésének kötelezettsége alól mentes)
 - a 18. életévét be nem töltött magánszemély
 - gyógyintézetekben, fekvőbeteg szakellátásokban részesülő, vagy szociális intézményekben ellátott magánszemély

- szakképzés keretében az önkormányzat illetékeségi területén tartózkodó magánszemély
- közép- és felsőfokú intézménnyel tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló magánszemélyek, hatósági vagy bírósági intézkedések, végzések folytán az önkormányzat illetékeségi területén tartózkodó magánszemély
- szolgálati kötelezettségüket teljesítő magánszemélyek (fegyveres erők, rendvédelmi szervezetek jogviszonyában álló tagok, köztisztviselők, közalkalmazottak közszolgálati kirendeltsége esetén) keretében tartózkodó magánszemély
- a településen székhellyel, telephellyel rendelkező vállalkozó esetén vállalkozási tevékenységet végez, illetve ezen vállalkozó munkavállalója által folytatott munkavégzés céljából az önkormányzat illetékeségi területén tartózkodik
- aki az önkormányzat illetékeségi területén rendelkezik üdülő tulajdonnal vagy bérlettel, valamint a használati jogosultság időtartamára a lakásszövetkezet tulajdonában álló üdülő használati jogával rendelkezik, lakásszövetkezeti tag, illetőleg tulajdonos, a bérlet hozzátartozója, valamint a lakásszövetkezet tulajdonában álló üdülő használati jogával rendelkező lakásszövetkezeti tag használati jogosultságának időtartamára annak hozzátartozója

Adómentesség esetén a szállásadónak egy mentességi nyilatkozatot kell beszereznie a magánszemélytől, ennek hiányában köteles az adót megfizetni. Adó beszedésére kötelezett:

- üzemeltető
- üdülőt fenntartó szerv
- közvetítésre jogosított szerv
- bérlet

Az adó beszedésre kötelezett köteles vendégkönyvet vagy számítógépen lévő elektronikus vendégkönyvet vezetni, az adómentes és adóköteles vendégéjszakákról, valamint az általa beszédett helyi adóról. A nyilvántartásnak tartalmaznia kell:

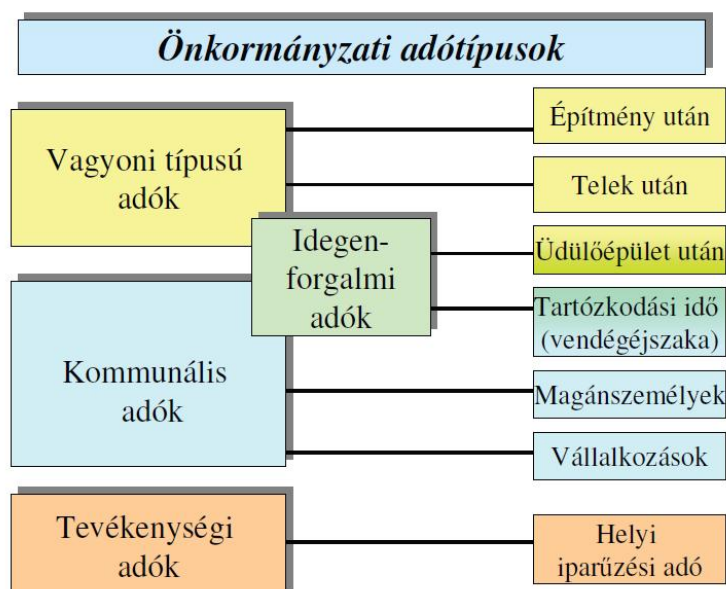
- szálláshelyet igénybe vevő személy nevét
- lakcímét
- születési hely
- születési idő
- megérkezés, távozás napja
- eltöltött vendégéjszakák száma
- adómentesség esetén megjelölés
- idegenforgalmi adó összeg

A szállásadónak minden hó 15. napjáig bevallást kell benyújtania az önkormányzathoz, illetve ezzel egyidejűleg befizetni a beszédett adót a tartózkodási idő utáni idegenforgalmi adó számlájára. Amennyiben az adóbeszedésre kötelezett az adókötelezettségét nem teljesíti, akkor mulasztási bírsággal sújtható. (Halász et.al.,2021)

Idegenforgalom kapcsán felmerülő tényező még a külföldi és belföldi vendégek megoszlásának aránya. A külföldről hazánkba érkező vendégek többsége a légi közlekedést vagy személygépkocsi igénybevételenek használatát részesíti előnyben, a gyors és kényelmesebb

utazás érdekében. Szálláshely típus tekintetében a szállodák, közülük is 3 vagy inkább nagyobb gyakorisággal a 4 csillagos hotelek élveznek prioritást a külföldi turisták körében. A statisztika szerint az általuk eltöltött vendégéjszakák száma 5-7 közé tehető. A szállodák után szép számmal érkeznek külföldi foglalások üdülőházakba is. A versenyképes áraknak és felszereltségeknek köszönhetően kezd egyre népszerűbb lenni a határon túlról érkező vendégeknek. A kedvező ár következtében akár 7-14 napot is eltöltenek hazánkban. Külföldről Magyarországra érkező turisták túlnyomó része Nyugat- Európából és Nyugat- Közép- Európából érkeznek. Legnagyobb arányban Németországból látogatnak el hazánkba. A külföldi vendégek számának közel 40%-át német turisták teszik ki. Dániából, Nagy- Britanniából, Belgiumból, Franciaországból, Hollandiából, Spanyolországból és Olaszországból is egyaránt érkeznek utazók. Szomszédos országaink sem maradnak el. Közülük elsősorban található Ausztria, Lengyelország, Csehország, Románia és Szlovákia. Az imént említett országok esetében a rokonlátogatás is elemi ponttal rendelkezik. Számítalan magyar vállalt munkát külföldön a jobb megélhetés érdekében, akik ahogy csak tehetik haza látogatnak. Illetve a határon túl lévő magyar lakta területekről is érkeznek országunkba. A belföldi turizmus is virágozni kezd. Közkedvelt utazási célok a Balaton parti vidékek, wellness és termálfürdő adta lehetőségek, kulturális és szórakoztatóegységgel rendelkező települések. Külföldi és belföldi vendégek esetében is fontos megemlíteni a csoportos utazásokat. Minél nagyobb létszámmal tudnak elindítani egy társaságot, annál nagyobb kedvezményes csomag ajánlatokban részesülhetnek. Határon túlra történő utazás során idegenvezetőket is alkalmazni szoktak. Minden szempontból előnyös, ugyanis beszéli az adott ország hivatalos nyelvét, valamint ismeri a helyi adottságokat, látnivalókat és szokásokat.

A harmadik pontban található iparüzési adót eltérő néven, de világszerte számos országban használják. Növelve ezzel a helyi forrásokat.

3.ábra: Önkormányzati adótípusok (Forrás: <https://www.google.hu/>)

2.3. Kisfaludy program

Eddigi évek során a legnagyobb hazai turisztikai fejlesztéseket kínáló kormányzati ernyőprogramja. A pályázat célja, hogy Magyarországot turisztikai szempontból 2030-ig Közép-Európa kedvelt központjai közé tegye. Innovatív és komplex fejlesztési tervek és projekteket biztosít. A hazánkba érkező külföldi és belföldi turisták számára próbál meg minél nagyobb minőségi élménykínálatot létrehozni. Továbbá célja még az adófizetési morál javítása és segítése. Fejlesztési területek:

- szálláshely-szolgáltatás
- vendéglátás
- turisztikai infrastruktúra üzemeltetés
- idegenforgalmi jelzőtáblák

Szálláshely szolgáltatás esetében a kapacitásbővítéssel járó beruházásokat, új szálláshelyek létrehozását, valamint szolgáltatásfejlesztéseket támogat. A pályázaton 14.000 szálláshely indult és 42 milliárd forint támogatásban részesültek. Legfeljebb 1 millió forint volt megigényelhető szobánként. A vendéglátás esetében Magyarország mindig is fontos szerepet töltött be a gasztronómia életében. A kiírás célja, hogy segítse a kereslet és kínálat kapcsolódását, minőségileg is fejlesztésen tudjanak átmenni. Továbbá a bennük rejlő lehetőségek kiaknázása, illetve a potenciállal rendelkező helyek felfedezése. Turisztika szempontjából új attrakciók kialakítása, valamint a meglévőket korszerűsíteni, növelve ezzel vonzerejét. Turisták számára a régen látogatott helyeket elérhetővé tegye. A projektnek köszönhetően új munkahelyek is teremnek. A felhívás keretösszege 300 milliárd, melyből magánszállásokra fordítható keretösszeg 60 milliárd forint. Szorgalmazza a szálláshely külső és belső megjelenésének fejlesztését, szobáinak minőségi korszerűsítését, akadálymentesítés, valamint megújuló energiaforrások telepítése. Követelménye, hogy az adott szálláshely rendelkezzen működési engedéllyel, Ntak regisztrációs számmal, rendelkezzen a pályázó bankszámlával. Ezen kívül kötelesek csatolni a tulajdonosi hozzájárulási, átláthatósági és de minimis nyilatkozatot. Majd szükséges egy pénzügyi elszámolást is bemutatni, melyben szerepel az összes kiadás a kapott támogatásból. A projekt befejezési határideje 2020.12.31. Csak úgy, mint a többi pályázatnál itt is voltak kizáró okok. Például ha végelszámolás alatt áll az ingatlan, hamis adatot szolgáltatott, 60 napnál régebbi tartozása van, nem nyújtotta be a szükséges nyilatkozatokat, valamint módosítást végzet a pályázat alatt. Mindezen pontok bármelyik megszegése vagy mulasztása, azonnali kizárást von maga után. Összességében elmondható, hogy a pandémia okozta nehézségek javítása érdekében, a Kisfaludy pályázat egy remek kiírás és megvalósítás, ami segítette a turizmust újra helyreállítani és fejleszteni.(Papp,2017), (www.kisfaludy.hu , 2021)

2.4. Nemzeti Turisztikai Adatszolgáltató Központ

Az informatika gyors fejlődésének köszönhetően manapság már nagyon sok mindent meg tudunk oldani és kezelni elektronikusan, elkerülve ezzel az óriási csigázó sorokat egyes ügyfélszolgálatokon. Így a turizmusnak is fel kellett vennie a lépést a 21. századi technológiával, ha versenyképes akart maradni. Ennek egyik fő okaként jött létre a Nemzeti Turisztikai Adatszolgáltató Központ. Ez egy modern digitális adatszolgáltató rendszer, amely

képes a jövőben helyettesíteni a vendégekönyveket és próbálja fehéríteni az ágazatot. Ugyanis sajnos napjainkban előfordulnak fekete kereskedések, üzletek és egyéb bizniszek. Ez alól a turizmus se képez kivételt. Több esetben fordul elő, hogy egyes személyek engedély nélkül kínálják szálláshely szolgáltatásra ingatlanjaikat, majd az ebből származó bevételből nem adóznak vagy nem a valóságnak megfelelő vendégéjszakák utáni valós adatot vallják be. Az Ntak képes láthatóvá tenni az ország összes szálláshely-szolgáltató idegenforgalmi adatait. A rendszer lehetővé teszi, hogy lássuk hány belföldi, külföldi vendég szállt meg egy adott szálláshelyen. Továbbá vendégéjszakák adataival is szolgál, szintén külön veszi az adóköteleseket és adómenteseket, valamint különböző statisztikai adatokat tud kimutatni. Naprakész adataival a hazai turizmust szolgálja fejleszteni. Minden hazai szálláshely-szolgáltatónak, minden egyes olyan ingatlanját, melyet üdültetés jelleggel kiadásra bocsát, azt köteles regisztrálnia az Ntak rendszerébe. Ezen kötelezettségek eredendően jogszabályok követelménye. Célja, hogy minél valósabb képet kapjon a turizmus gyengeségeiről és erősségeiről. Ehhez elengedhetetlen, hogy naprakész mennyiségű és mélységű adatokat ne lássanak, ami elképzelésük alapján sokban hozzájárul a turizmus fejlesztéséhez. Másrészt pedig csökkenteni kívánja az adminisztrációs tevékenységeket, illetve fehéríteni az ágazatot. Kizárólag statisztikai célú, a legfontosabb turisztikai adatokat tartalmazza. Szorgalmazza és támogatja a fejlesztéseket, elemzéseket és kutatásokat. Épp ezért kiszolgálja az önkormányzatok, a Nemzeti Adó és Vámhivatal, valamint a KSH feladatának ellátását. A felrögzített statisztikai adatokból kimutatásokat, elemzéseket és összefoglalókat állít elő a turizmus javára. A fent említett szervezetek jogosultak az Ntak hozzáférésehez, de csak az illetékességi körük alá tartozó szálláshelyek adataihoz, statisztikáihoz. Az önkormányzatok az idegenforgalmi adó ellenőrzésének céljából férhet hozzá. A maximum 8 szobával és 16 férőhellyel rendelkező szálláshelyek számára egy külön ingyenes szoftvert is biztosít, melynek neve, VENDÉGEM. Ez a program lehetővé teszi, hogy amit a vendégekönyvbe is beír a szállásadó, azt ide is fel tudja rögzíteni. Ezzel a kötelezettségeinek is könnyen és gyorsan eleget tehet. Az ennél nagyobb kapacitással rendelkező szálláshelyek más fizetős szoftvereket használnak adataik rögzítésére. Azonban a szállásadók közel negyede bizonytalan volt az új adatszolgáltató programmal kapcsolatban. Úgy gondolták nem fogják tudni használni megfelelően a rendszert, hiszen bőven elég volt nekik a vendégekönyvet és más bevallási kötelezettségeiknek eleget tenni. (www.ntak.hu, 2021)

III. Kutatási célok

Szakdolgozatomban a turizmus alakulását vizsgáltam az elmúlt 5 évben. Nem csak a mindennapi, hanem a gazdasági életben is erőteljesen jelen van. Országok, városok, községek és falvak főbb anyagi javainak bevételi forrása. Sok kisebb aprónak tűnő részekből áll össze, melyek, ha egységesen működnek meghozzák a sikert. A vizsgálat átláthatóságának érdekében az idegenforgalmi adóra fókuszáltam két balatoni településre vetítve. Kutatási célom, hogy összevegyem a 2017-es, 2018-as, 2019-es, 2020-as, valamint 2021-es év idegenforgalom adatait és elemezzem a köztük lévő különbségeket, eltéréseket és ennek okait. A két választott település, ahogy az már a dolgozat elején is látható volt, Siófok és Balatonvilágos. Ennek köszönhetően az adatok differenciái sokkal jobban tükröződnek. A tanulmányozás során figyelembe vettem az adott évre hatással levő gazdasági helyzeteket, újításokat, fejlesztéseket, infrastruktúra és idegenforgalom változásait. Olyan új korszerűsítéseket, melyek hatással vannak a rá következő évekre. Kíváncsi voltam évről évre, hogyan alakul a turisztika, mennyivel több a vendég nyáron, mint ősszel, télen és tavasszal. Miként van hatással az idegenforgalomra az adott év gazdasági helyzete? Vajon az újítások meghozzák-e a hozzáfűzött reményeket, eredményeket? Mennyivel tudhat és adhat többet egy város, mint egy vidék vagy épp fordítva? Sokat segítenek-e az újítások a turizmuson? Mennyire befolyásoló tényező egy rendezvény vagy fesztivál? Sikerül minél több szálláshelyen elfogadóvá tenni a szépkártyákat? Végleg eltűnhetnek a vendégek könyvek? Ezekre a főbb kérdésekre próbáltam helyezni a hangsúlyt, majd válaszokat találni rá.

IV. Anyag és módszer

4.1. Kutatási körülmények, helyszín

Kutatásom monumentális forrásait, információit és adatait a Siófoki Önkormányzattól és a Balatonvilágosi Önkormányzattól kaptam. Ezen kívül könyvtárakban kerestem a témához kapcsolódó cikkeket, kiadásokat, közleményeket. Illetve internetes dokumentációkat, fájlokat és forrásokat is felhasználtam. Siófok esetében az adóhivatal csoportvezetője, illetve két kolléganőm, az idegenforgalmi adó szekcióból segítette kutatásomat és munkámat. Rengeteg hasznos információt, tájékoztatást kaptam, melyeket igyekeztem megfelelőképp beépíteni a dolgozatomba. Az idegenforgalmi adó beszédese, ellenőrzése és lejelentése igen precíz munkát igényel. Balatonvilágos önkormányzata is segítőkész volt a munkám eredményességéhez szükséges adatok, információk és tapasztalatok megosztása kapcsán. Számomra érdekes volt látni, hogy míg Siófokon minden adónemre külön-külön megtalálhatóan voltak munkatársak, addig Balatonvilágoson több adóügy tartozott egy-egy ügyintézőhöz. Ezáltal máris egy viszonyítási képet kaptunk, miszerint hiába működik minden önkormányzat bizonyos alapokon és szabályokon, a felépítésük és rendeleteik teljesen másak. Egy kisebb önkormányzat nem igényel sok munkaerőt egy adott feladat elvégzéséhez, míg egy nagyobb az eredményes és határidőn belüli munkafolyamathoz igen. Mivel Balatonvilágos a Siófoki Közös Önkormányzathoz tartozik Siójjuttal, így az ő esetükben adott rendelkezések azonosak. Mindkét település a jobb bevétel érdekében igyekszik beépíteni helyszíneléseket. Ezek során kiválasztanak tetszőleges szálláshelyeket, amiket ellenőriznek, így meggyőződhetnek arról, hogy minden szabályszerűen folyik e. Balatonvilágos az ellenőrzések tekintetében hátrányban szenved, ugyanis gazdasági és anyagi okokból kifolyólag nem alkalmaz több embert. Így a magánszálláshelyek és a szállodák ellenőrzése, majd a bevételek feldolgozása, rögzítése és elszámolása is az irodán dolgozó két idegenforgalmi adó ügyintézőre hárul. Hiába kisebb település nehezen hozható össze úgy, hogy egyik munkafeladat ne menjen a másik rovására. Azonban a település lakóinak picivel több, mint a negyede foglalkozik üdültetéssel, így viszonylag hamar beérkeznek az adatok.

4.2. Kutatási módszertan

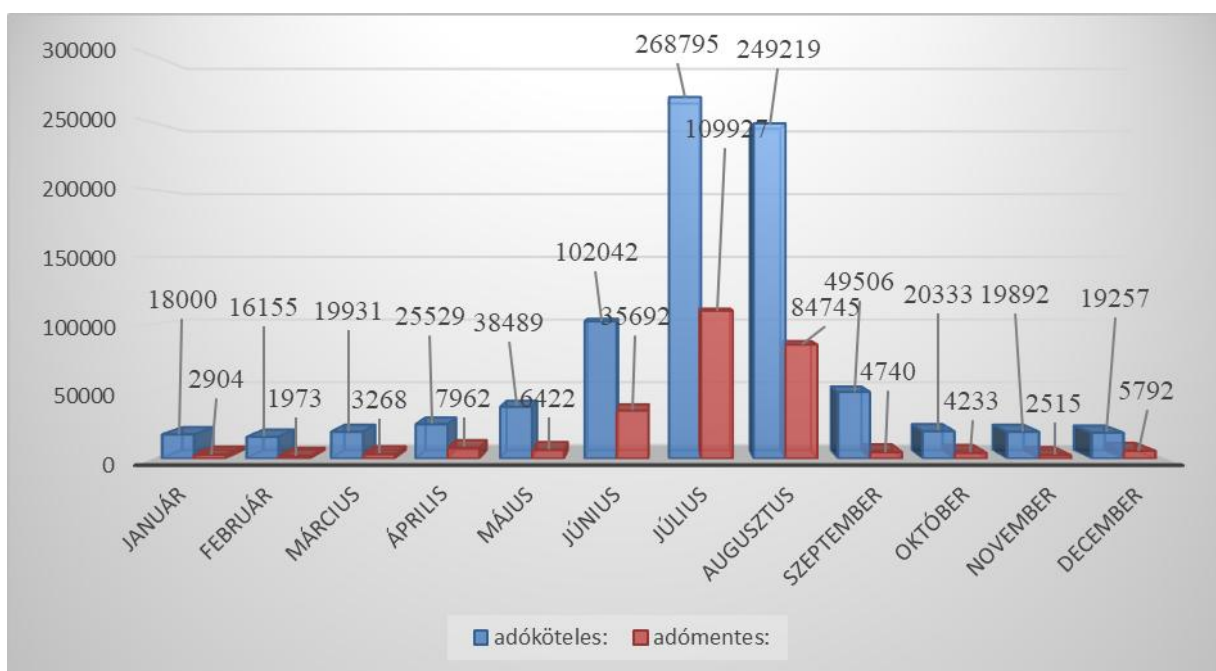
Primer és szekunder adatokból, információkból dolgoztam. Mindkét választott település önkormányzata rendkívül segítőkész volt, így első kezű anyagokból tudtam dolgozni. Mélyinterjút folytattam az adóosztály csoportvezetőjével, valamint több kolléganővel is az idegenforgalmi adó alakulásáról, a turisztikáról, fejlődésről és a gazdasági helyzetekről. Szekunder kutatás anyagtartalmát pedig könyvtárakból, folyóiratokból, cikkekből és internetes forrásokból szedtem össze. Az adatok 2017-2020 - ig vannak megadva. A 2021-es évre pontos adatok nem állnak rendelkezésre havi zárások miatt, de a mélyinterjúk során sikerült egy viszonylagos képet, becsléseket kapnom. A kapott anyagok Siófok és Balatonvilágos tekintetében tartalmazzák minden év januárjától decemberig az összes adóköteles és adómentes vendégéjszakákat. Az

adatokat nagyon jól áttekinthetőnek találtam, könnyű volt velük dolgozni. Először is különböztöttem az éveket, majd készítettem mindegyikhez egy évi idegenforgalmi adó kimutatást vonaldiagram segítségével. Szerepel a diagramon mind a 12 hónap, illetve az adóköteles és adómentes vendégéjszakák. Ezután külön konstruáltam minden év főszezonját (június, július, augusztus) egy vonaldiagramon, ahol jól láthatóvá válnak az elosztások az erősebb hónapok között. Mindegyik évet külön vizsgáltam a két település segítségével, így tükrözi a feltett hipotézisekre a választ. Illetve készítettem egy stakeholder elemzést a Nemzeti Turisztikai Adatszolgáltató Központról. Ennek használatával megfigyelhető milyen előnyei, hátrányai, gyengeségei és erősségei, lehetőségei, hatásai vannak. Kiváltva ezzel a hozzá fűzött reményeket a turisztika érdekében.

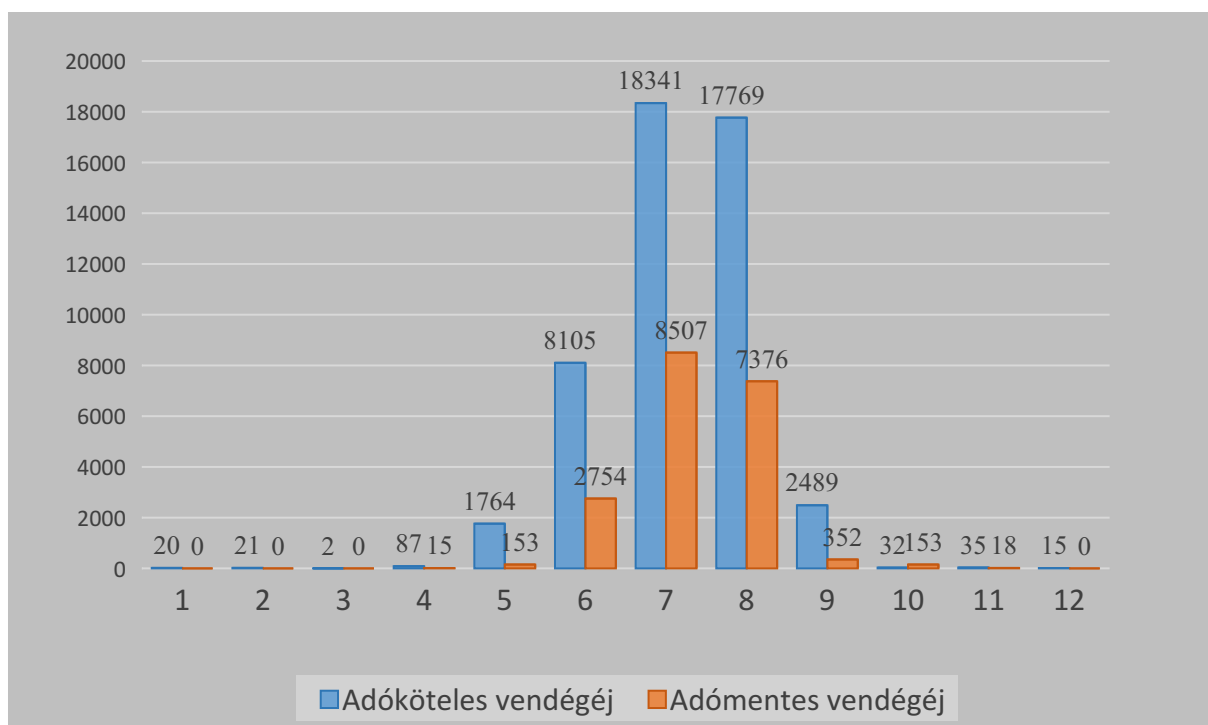
V. Eredmények

➤ 2017-es év

Sokan úgy tartották, hogy 2017 lehet az infláció csúcsa. A magyar gazdaság 2017 első felében mutatott teljesítménye minden várakozást szinte felülmúlt. A vállalkozások nem raktárra termeltek, hanem eladásra növelve ezzel a beruházások bővülését. 30-50%-os körüli gyarapodás következett be a kereskedelemben, mezőgazdaságban, feldolgozóiparban, a szállítmányozásban, a szálláshelyszolgáltatásban, ingatlanok esetében, művészeti iparágakban és az oktatásban. Ennek egyik oka a bérek emelkedése lehet, így alacsony a munkanélküliségi ráta. Köszönhető még a 2016-ban elindított újlakás-piac projekteknek is. Eredményeként rengeteg új lakás került átadásra, mely sok munkát és alapanyagot igényelt. A turizmus is beindulni látszott ennek köszönhetően, illetve annak is, hogy az emberek rendelkeztek kellő megtakarításokkal, így a főszezon megkezdésével Magyarország a kedvelt úticélok között szerepelt. Előnyben részesítve a Balaton partvidékeit. Az említett hatások a következőképp befolyásolták Siófok és Balatonvilágos idegenforgalmát.

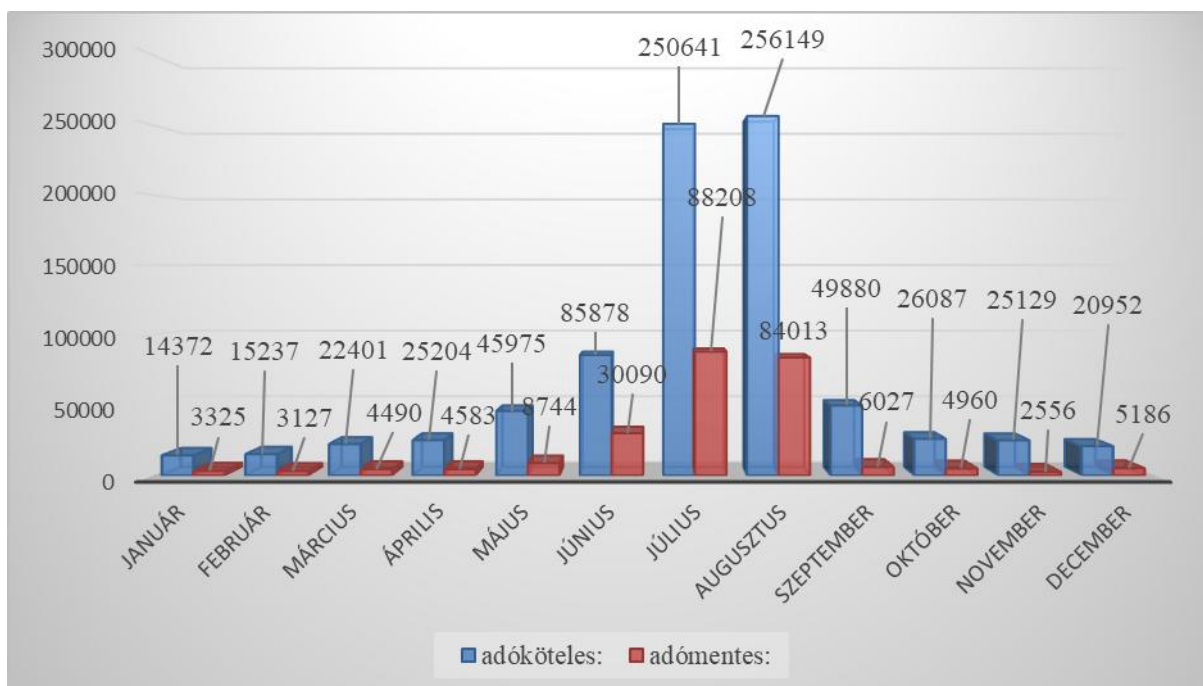
4.ábra: Siófok IFA kimutatás 2017-ben (Forrás: saját készítésű diagram, önkormányzat által kapott adat alapján)

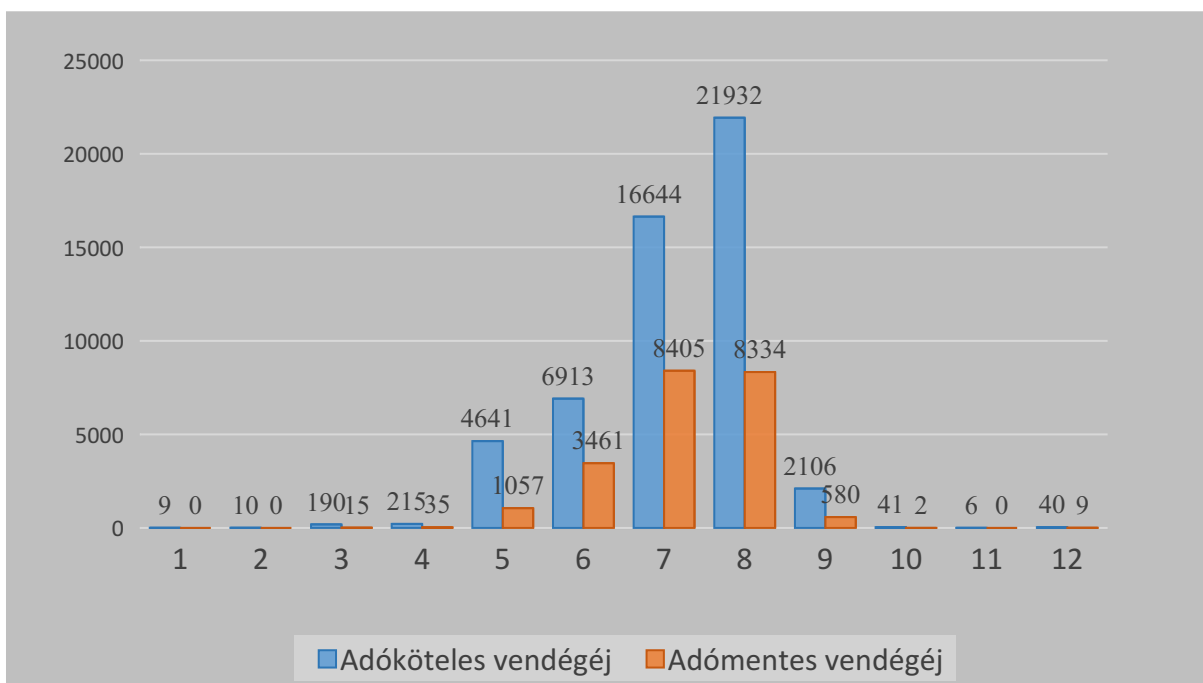
5.ábra: Balatonvilágos IFA kimutatása 2017-ben (Forrás: saját készítésű diagram, önkormányzat által kapott adatok alapján)

Mindkét oszlopdiagramon a 2017-es évi idegenforgalmi adó kimutatását láthatjuk. A két település összes vendégéjszakája januártól decemberig 1.185.329 volt. Ebből Siófokon töltöttek 1.117.321 vendégéjszakát, míg Balatonvilágoson 68.008 – at. Siófok diagramján megfigyelhetjük, hogy a kék színű adóköteles oszlop januártól júliusig növekszik. Ebből kiugróan magas értékű a június és július oszlopai. Majd augusztustól decemberig csökkenni kezd. Az ábra jól mutatja, hogy nehézkesen indul be a szezon, de mire a nyár hónapjaihoz érünk szinte minden kétség elillan efelől és a számok drasztikusan növekedni kezdenek. Augusztustól az eredmények redukálódnak. Az év eleji nehézségekben és az év végi enyhülésekben nagy szerepe van az időjárásnak, az oktatásnak, a munkabeosztásnak és a szabadságoknak. 2017 nyarán összesen 850.420 vendégéjszaka volt elszámolható, míg kivételével a többi hónap összességével 266.901. Az év legmagasabb hónapja a július lett 378.722-vel, mialatt a legalacsonyabb a februári kimutatás 18.128-al. Ebből azt a következtetést tudjuk levonni, hogy 95%-al több az idegenforgalom júliusban, mint Februárban Siófokon. Balatonvilágos esetében is hasonló tendenciák mutatkoznak a diagram vizsgálata során. Ugyanúgy lassan indul meg az év, majd jön az áttörést jelentő nyár, aztán a csökkenő őszi, téli időszak. Falu forgalmát tekintve Balatonvilágos egész stabilan tartja magát és próbálja hozni a kapacitásainak megfelelően a vendégéjszakákat. Legmagasabb hónap itt is július lett 26.484 – el, míg a legalacsonyabb mindössze 2 eltöltött vendégéjszakával a március lett. A két település diagramját összegezve elmondható, hogy a nyár mindkét esetben kicsúcsosodott a többi hónaptól. Azonban a többi időszak sem tekinthető kevésnek, ha nyarat nem vesszük figyelembe, ugyanis sokan jönnek és töltik a téli vagy húsvéti ünnepeket a Balaton déli partján. Illetve az emberek többsége, ahogy teheti és anyagilag is tudja finanszírozni, akkor még a hosszú hétvégén is számolhatunk forgalommal.

➤ 2018-as év

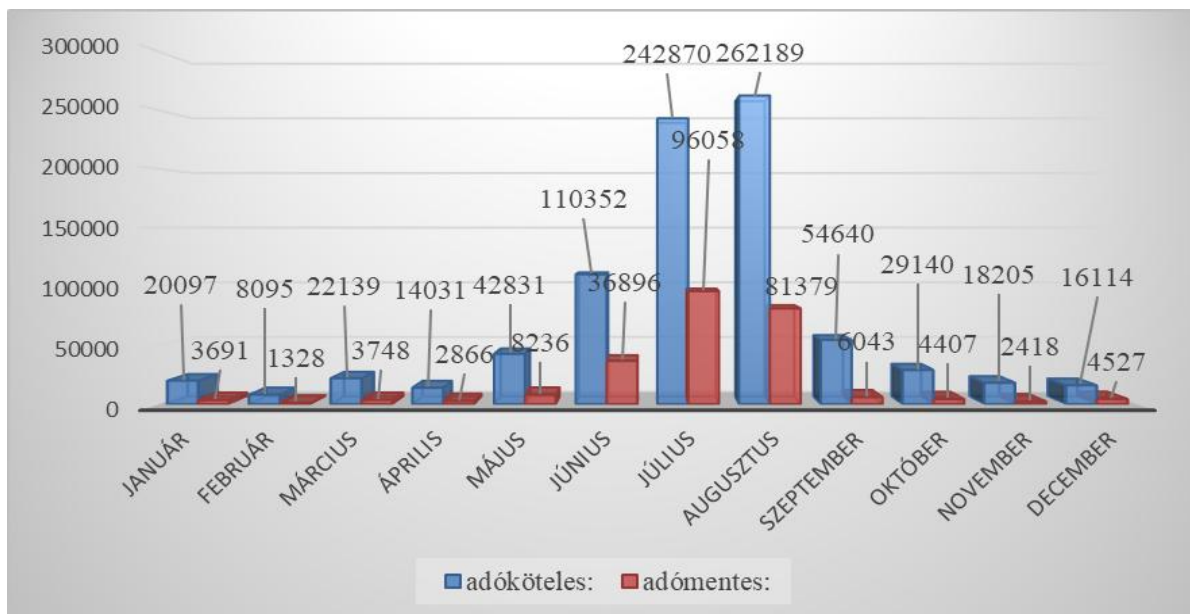
6.ábra: Siófok IFA kimutatása 2018-ban (Forrás: saját készítésű diagram, önkormányzat által kapott adatok alapján)

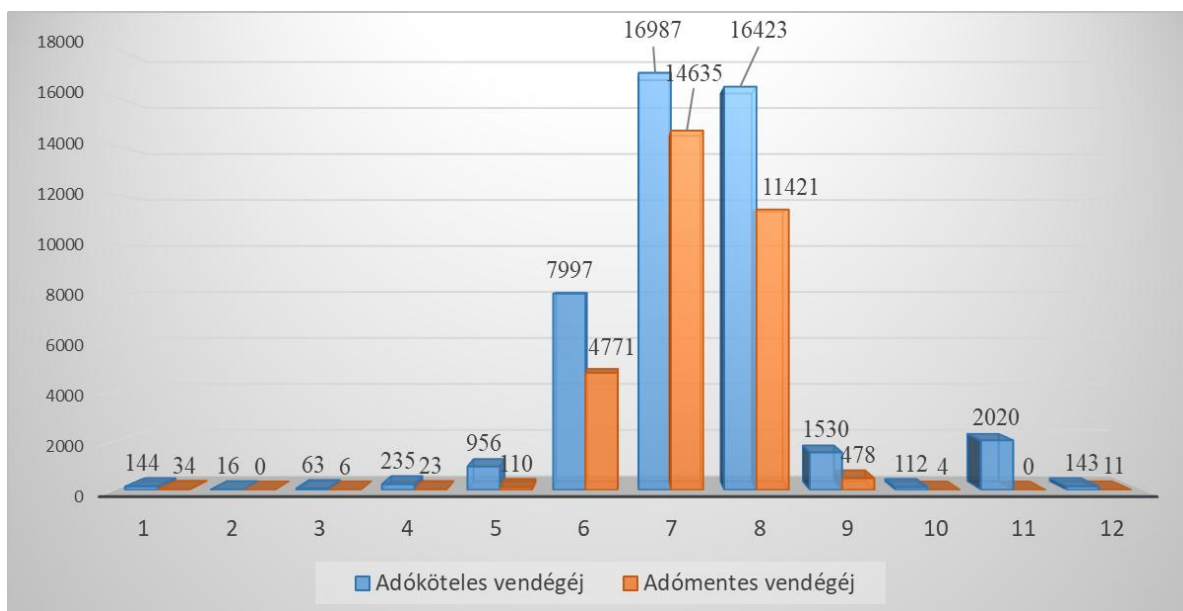
7.ábra: Balatonvilágos IFA kimutatása 2018-ban (Forrás: saját készítésű diagram, önkormányzat által kapott adatok alapján)

Magyarország 2018-as gazdasági teljesítménye alapján elmondható, hogy közel 5%-al emelkedett a tavalyi évhez képest. Az anyagi növekedés mellett áremelkedéssel is számolhattunk. A fogyasztói árak is nagyobb mértékben kezdtek nőni. A gazdasági folyamatok részét kezdi képezni az informatika is. Köszönhetően a modern technológiáknak és az internet fejlődésének, sok új ágazat megalakulását vagy régebbi átalakulását tette lehetővé. A diagram ábrázolása jól mutatja a tavalyihoz képest is, hogy az adóköteles és adómentes vendégéjszakák oszlopai hasonló arányúak. Azonban amik mégis eltérést mutatnak azok a számok. Többen várták, hogy a gyors növekedés reményében a turizmus is hasonlóképp fog eredményes lenni, hasonló ütemben. Ennek ellenére 4%-al kevesebb volt az évi idegenforgalom a 2017-es évhez viszonyítva Siófokon. A főszezon hónapjai ebben az évben is kiemelkedtek a többi hónaphoz képest. Siófok város tavaly decemberi összes vendégéjszakájához viszonyítva a 2018-as év decemberét azt láthatjuk, hogy 1089-el több volt. Felvetődhet bennünk a kérdés, hogy akkor mégis miért lett kevesebb 4%-al maga az év. A válasz erre egyszerű, hiszen hiába lehet az, hogy egy két hónap azonos vagy több a tavalyi évhez képest, míg a többiben lényegesen eltér. A különbség adódhat egész egyszerűen az időjárástól is, hiszen előfordul, hogy nincs kellemes idő a Balatonhoz, vagy épp ellenkezőleg vannak olyan vendégek is, akik inkább az ünnepeket szívesebben töltik el a Balaton déli partvidékein. Siófokhoz képest Balatonvilágos azonban 6637 vendégéjszakával többet ért el a tavalyi évhez képest. A település diagramja jól tükrözi, hogy ahogy megjön a jó idő és a meleg egyből turisták lépik el a strandokat, apartmanházakat és szállodákat. Ami még érdekes lehet a turizmus szempontjából Balatonvilágos diagramján az az, hogy a nyár hónapjait nem számítva összesen 8956 vendégéjszakát töltöttek el a vendégek. Ez azért figyelemfelkeltő, mert ha megnézzük a nyár legelső hónapját, a júniust láthatjuk, hogy 10.374 vendégéjszakát termelt, ami 1418- al több, mint az összes hónap együttes értékei. Mindkét település diagramjainak esetében elmondható, hogy a nyári időszak egy külön szerepet tölt be a turizmus életében. Hiszen Siófok esetében a főszezonban összesen 794.979 vendégéjszakát termelt, míg Balatonvilágoson 65.689 turisták által eltöltött éjszakát számolhatunk. A turizmus növelésének érdekében a közeljövőben megpróbálnának nagyobb hangsúlyt fektetni a téli, tavaszi és őszi időszakokra is, hogy gyarapítani tudják a vendégek és a vendégéjszakák számát.

➤ 2019-es év

8.ábra: Siófok IFA kimutatása 2019-ben (Forrás: saját készítésű diagram, önkormányzat által kapott adatok alapján)

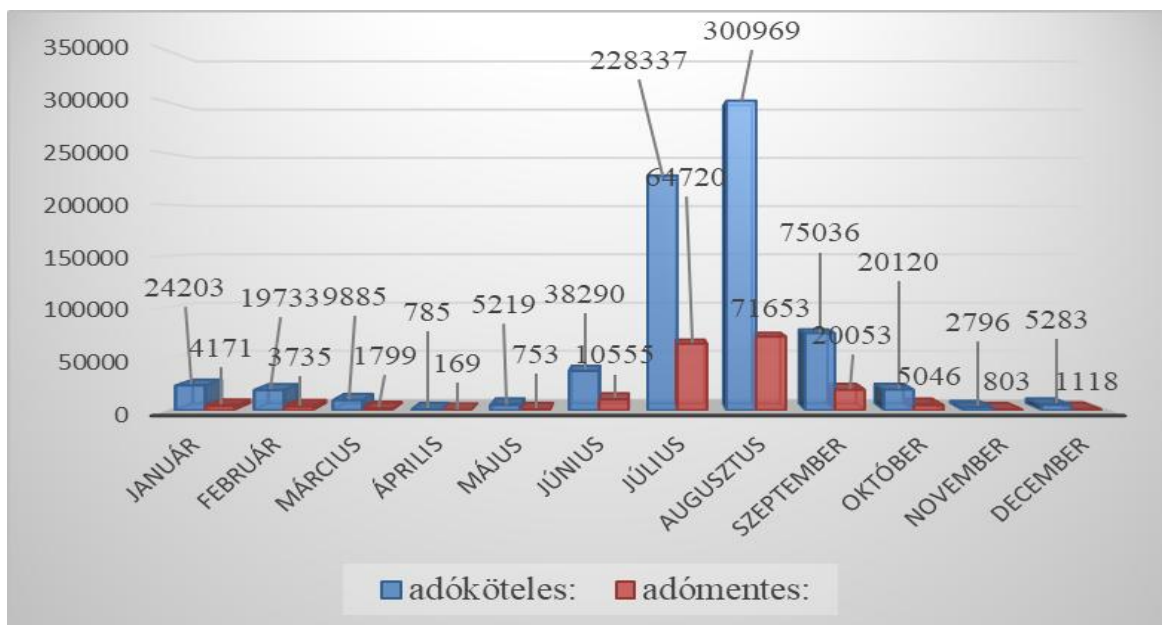

9.ábra: Balatonvilágos IFA kimutatása 2019-ben (Forrás: saját készítésű diagram, önkormányzat által kapott adatok alapján)

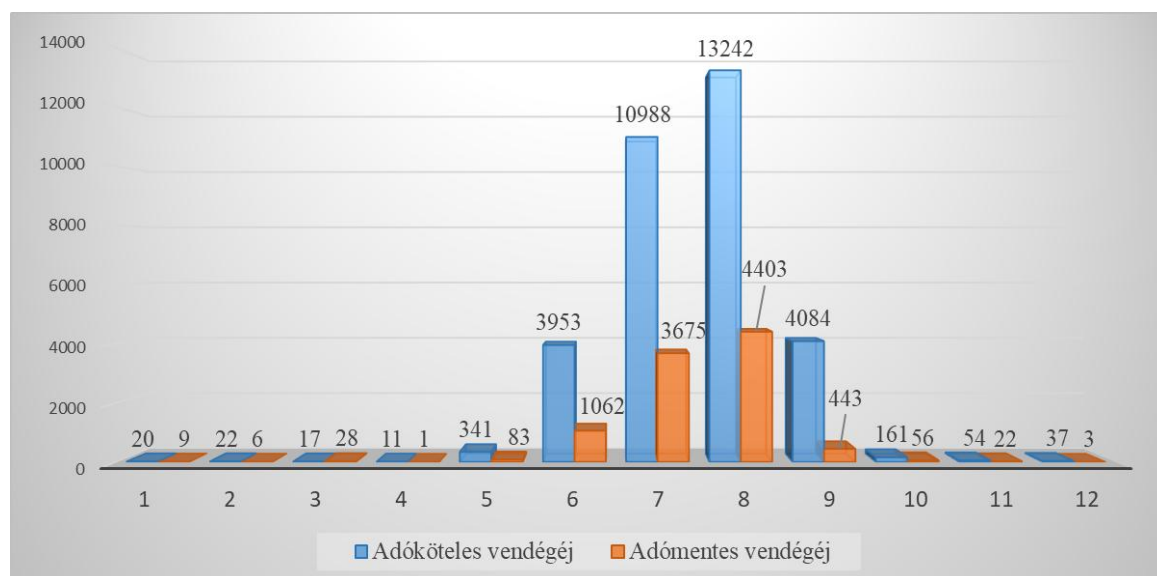
2019-ben is folytatódott a gazdasági helyzet pozitív irányú tendenciái. A külföldi állampolgárok Magyarországra történő beutazásai 6,5% - al emelkedtek. A turizmus ágában megvalósuló beruházási teljesítmények 2019-ben 32% - al haladta meg a 2018-as évet.

Hazánkba történő beutazások érdekében folyamatosan folytatódnak a forgalombővítési célok é tervek. Ennek ellenére is a szálláshely szolgáltatások kapacitása mérséklődött. A legnagyobb csökkenést Siófok és Balatonvilágos vonzáskörzetében az apartmanok mutatták. Az üdülők házak férőhelyei és kiadhatóságai 1,5%- al csökkentek 2018-hoz képest. Ennek egyik oka mindkét település esetében egy új technológia érkezése állhat. 2019-ben létrejött a Nemzeti Turisztikai Adatszolgáltató Központ. Ez egy újfajta digitális adatszolgáltatási rendszer, melyben rögzítve vannak az országban regisztrált összes szálláshely és annak idegenforgalmi adatai. A diagram elemzését követően az NTAK- ról is esik néhány szó, annak bemutatásáról, hatásáról és véleményekről. Siófok 2019-es ábráját vizsgálva a fentebb említett kiadóférőhelyek csökkenésének ellenére kedvezőbben és sikeresebben alakult, mint a tavalyi év. Siófok városa 1.092.300 vendégéjszakát termelt az év során, míg tavaly csak 1.083.214-et produkált, így ez 9086 differenciát mutat a két év között. A többség a csökkenés hallatán nem számított ekkora eltérésre, nemhogy javuló tendenciára. Ebből is azt a következtetést tudjuk levonni, hogy a turizmus egyes új hatásai, ha bizonytalanul is hatnak a társadalom egyes résztvevőire, akkor sincs minden veszve, ugyanis az országba látogató turistákat ez nem befolyásolja annyira. Hiszen ha egy másik szektorban eredményezőbb újításokat ért el a turizmus, akkor az kifizetődik. Illetve az új rendszer kiismerése után, több tapasztalattal már más vélemények is születhetnek, melyek segítik még tovább lendíteni a turizmust. Balatonvilágos vonaldiagramján is azt láthatjuk, hogy a tavalyi évhez képest nagyon egyformán mozogtak a hónapok teljesítményei egy - két különbséget leszámítva. Őket azonban picivel jobban érintette az üdülők házak kiadásával foglalkozók visszaesése. Azonban így is sikerült szebben teljesíteniük a 2018-as évhez képest. Emellett hozzájárultak különféle táborok, rendezvények is a vendégéjszakák alakulásához. Siófok és Balatonvilágos is sokat köszönhet egyes szállodáinak vagy nagyobb férőhelyes apartmanjainak, ahol elegendő kapacitással rendelkeznek ahhoz, hogy képesek legyenek elszállásolni nagyobb csoportokat. Ezt mi sem tükrözi jobban, mint Balatonvilágos júliusi és augusztusi adómentes vendégéjszakás oszlopai. Ha megnézzük, a tavalyi 18éven aluliak júliusi oszlopát láthatjuk, hogy 8405 egységgel szerepel, míg 2019-re 14.635-re emelkedett. Ezzel közel 50%-al több adómentes éjszakát töltöttek el a déli partvidék legészakibb településén. Hasonló tendenciát láthatunk augusztus hónapra is. Igaz ugyan, hogy az adómentes vendégéjszakák után nem kötelesek idegenforgalmi adót fizetni, amely így nem képez hasznot az adott településnek, de a statisztika szempontjából mindenképp fontos és számottevő. A 2019-es adatokat és korszerűsítéseket látva, mindkét önkormányzat bizakodva várta a 2020-as szezont, további újításokkal és még több turista érkezésével egyetemben.

➤ 2020-as év

10.ábra: Siófok IFA kimutatása 2020-ban (Forrás: saját készítésű diagram, önkormányzat által kapott adatok alapján)

11.ábra: Balatonvilágos IFA kimutatása 2020-ban (Forrás: saját készítésű diagram, önkormányzat által kapott adatok alapján)

A 2020-as évet sok remények övezték, akárcsak többit is. A 2019-ben elért sikerek folytatására számítottak, illetve, hogy tovább tudják növelni az idegenforgalmat. Azonban ezeket a terveket, számításokat egy világjárvány egyik napról a másikra lerombolta. Kínában 2019 novemberében kitört a Covid-19 nevezetű járvány, amely rohamosan kezdett el terjedni világszerte.

Magyarországra hivatalosan 2020 márciusában tört be a vírus és okozott komoly megbetegedéseket és gondokat. A magyar kormány azonnali vészhelyzetet rendelt el az ország minden területén. Turizmus szempontjából kezdetben a szállodákat, éttermeket, szórakozóhelyeket, színházakat és mozikat a férőhelyek kapacitásának 50%-át használhatta a társadalom. A gazdaság teljesen összeomlott, időbe telt annak újraindítása. Az emberek tartottak az új és számukra ismeretlen vírustól. Ennek következtében estek a turizmus érdekeltségei, valamint az idegenforgalom is bizonytalanra vált az elkövetkezendő hónapokra. A nyári szezon beindulásával a kormány enyhített néhány szabályozáson és fokozott intézkedésekkel és ellenőrzésekkel, de megnyitotta határait a külföldi turisták számára. Ezzel lehetőség nyílt a belföldi turistáknak is az utazás. Úgy vélték így talán menteni lehet egy keveset a sok gazdasági kiesésből, valamint a vírus miatt munkájukat elvesztő vagy szüneteltető alkalmazottak, tulajok anyagi helyzetén. A kezdeti szigorítások hatásai a következő képpen hatottak Siófokra és Balatonvilágosra. Siófok esetében a diagram alapján leolvasható, hogy a januári és februári összes vendégéjszaka számok alapján jobban indult a tavalyi évhez képest. 2019 februárjában 9423 eltöltött adóköteles és adómentes éjszakát számolhattunk, míg 2020-ra 23.468-ra emelkedett. Ez közel 52%-os tendenciát mutat a két év hónapjai között. Aztán márciusban a vírus megjelenésével a számok rohamosan elkezdtek csökkenni. A korlátozások miatt nem tudtak további javulást mutatni a számok. Az áttörést a júliusi hónap kezdte meg, de korántsem olyan mutatókkal, mint tavaly. Ebben fontos szerepet játszottak a korábbi intézkedések, munkahelyek megszűnése, mellyel nőtt a munkanélküliségi ráta, így az emberek a tartalékjaikat kezdték felélni, ami azt eredményezte, hogy kevés vagy nulla jövedelmük volt az üdülésre. Az augusztusi hónap azonban 8%-al többet ért a tavalyi évhez képest, ami igazán nagy sikerként szolgált Siófok városának és önkormányzatának, hiszen a többi településhez hasonlóan kezdték elengedni ezt az évet a turizmus szempontjából. A csekély, de növekvő tendencia még kitartott a szeptemberi hónapra is. 95.089 összes vendégéjszakával közel 64%-os differenciát mutatott a tavalyi évhez képest. Azonban ha összehasonlítjuk a vírus mentes 2019-es évet a járvánnyal fertőzött 2020-as évvel, akkor a következő adatokat kapjuk:

Megnevezés	2019.01-12.hó	2020.01-12.hó	Eltérés	Változás %
Adóköteles	840.703	730.656	-110.047	86,9%
Adómentes	251.597	184.575	-67.022	73,4%
Összesen	1.092.300	915.231	-177.069	83,8%

1. táblázat: Siófok IFA változásai 2019-2020 (Forrás: saját készítésű táblázat, önkormányzat által kapott adatok alapján)

A táblázat jól tükrözi, hogy a többi évhez képest 2020-ban mennyire visszaesett a turizmus a Covid járvány okozta küzdelmek és nehézségek miatt. Balatonvilágos települése is megszenvedte a vírus okozta hanyatlásokat Siófokhoz hasonlóan. Mindegyik hónapban a tavalyi év alatt teljesített. Számukra is azonban a helyzethez képest kedvezően alakultak a nyári hónapok, amivel enyhíteni tudták a szabályozások okozta nehézségeket. Átlagban közel 48%-os eltérés mutatkozik meg 2019-es és 2020-as nyári szezonjai között előbbi javára. Mindkét település helyzetét még nehezítette egy kormányrendelet, melyben eltörölték a vészhelyzet idejére az idegenforgalmi adó megfizetését. Azonban egy pályázat keretein belül az önkormányzatok visszaigényelheték az idegenforgalom után járó adót. Ehhez annyit kellett tenniük, hogy negyedévente készítettek egy hasonló kimutatást hónapokra bontva, hogy mikor mennyi adóköteles és adómentes vendégéjszaka volt. A kormány elbírálva a pályázatot kiutalta

a megfelelő összeget az önkormányzatok javára. Továbbá a magyar kormány látván 2020 dekadens értékeit, valami újítást próbált meg eszközölni a kieső anyagi javak kompenzálására és a turizmus fellendítése érdekében, mellyel újra tudják indítani a gazdaságot. Ennek eredményeként született meg a Kisfaludy Turisztikai Fejlesztési Program.

➤ 2021-es év

A 2021-es év adatai nem állnak rendelkezésemre, mivel a szakmai gyakorlatom előbb véget ért az adatok pontos meghatározásánál. Így sajnos olyan mértékben nem tudtam összehasonlítani a többi évhez képest. Azonban a mélyinterjúk során sok érdekes és hasznos információt kaptam az idei évről. A Covid-19 vírus befolyásoló tényező maradt az év elején is néhány szigorítással együtt. Június 30-ig minden szálloda és magánszálláshely továbbá éttermek, mozik, színházak, illetve más turisztikai létesítmény és esemény csak és kizárólag oltási védettségi igazolással lehetett igénybe venni. 2021. július első napjától kezdett visszaállni minden a covid előtti időszakra. Az emberek a tavalyi évhez képest sokkal bátrabban mertek utazni külföldre és megnövekedett a belföldi utazások száma is. A turizmus kezd újra talpra állni és a gazdaság is stagnál. Az eddig látott ez évi eredményekből arra lehet következtetni, hogy a 2019-es év fejlődési szakasza 2021-ben folytatódik egy nehézségekkel teli 2020-as évet követően. Siófok város szállodái és magánszálláshelyei jól profitáltak az pályázat nyújtotta fejlesztési támogatásokkal. Balatonvilágos számára még külön áttörést jelentett a Strandfesztivál, melyet minden évben Zamárdi városa rendez meg, de járvány miatt idén nem vállalták. Így ez egy remek lehetőséget tárt Balatonvilágos elé, akik azonnal éltek a szervezés jogával. Kialakításra került egy camping rész a fesztivál idejére, melyre eddig nem volt példa. Kihasználságát tekintve kedvező volt, valamint a helyi szálláshelyek kapacitása is szinte maximális volt. Nőtt a vendégéjszakák száma.

A Nemzeti Turisztikai Adatszolgáltató Központnak sikerült tovább fejlesztenie szoftverét. A VENDÉGEM alkalmazás elérhető lett applikáció formájában, amelyet az Android és az Ios is támogat. Újítása jó ötletnek bizonyul, főleg továbbfejlesztett kártyaolvasó funkciójával együtt. Ez a lehetőség lehetővé teszi, hogy a hazánkba érkező külföldi vagy belföldi turista személyigazolványát vagy útlevelét bescannelje és beolvassa a szükséges adatokat. A szállásadóknak ezután már csak a tartózkodási időt kell rögzíteniük, majd érkeztetni a vendégeket. Így a korábbi hosszás lépéseket mindössze 4 lépésre redukálták. A program automatikusan zár minden egyes napot, az elutazás napján csupán csak utaztatni kell a vendéget, ahogy korábban is. A Nemzeti Turisztikai Adatszolgáltató Központtól készítettem egy stakeholder elemzést, melynek segítségével jobban láthatóvá válik a hatékonysága és alkalmazása.

Stakeholder csoportok	Jellemzők	Érdekek és célok	Lehetőségek	Hátrányok	Következtetés
Ntak	statisztikai adatszolgáltatás	turizmus fejlesztése	gyors, könnyebb adatrögzítés	nem kér pontos nevet, számítógép szükséges	pontosítás, egyszerűbb kezelhetőség
Önkormányzatok	idegenforgalmi adó ellenőrzése	bevallott időszakok ellenőrzése, turizmus fejlesztése	hatékony ellenőrzés, lekérdezés		pontosításokkal, fejlesztésekkel felválthatja a vendégkönyvet
Szálláshely-szolgáltatók	kötelező adatszolgáltatások	jogszabályoknak megfelelő üzemeltetés, turizmus fejlesztése		idősebb korosztály számára nehéz	hatékonyabb kezelési felület segíthet

2.táblázat: NTAk stakeholder elemzése (Forrás: saját készítésű táblázat, önkormányzat által kapott adatok alapján)

A táblázatból arra a következtetésre juthatunk, hogy ha az Ntak-ot képesek egy picivel pontosítani egyes adatok bevitelénél, akkor a szállásadók elhagyhatnák a vendégkönyv írását. Hiszen így egy kapott ellenőrzés során képesek azokat az információkat az ellenőrök számára bocsájtani, amire szükségük van. Az idősebb korosztály számára kihívást jelentett a számítógép használata, illetve az adatok felrögzítése. Sokak közülük egyedül élnek segítség és gép nélkül. Akad a fiatalabb és közép korosztály tagjai között is olyan, akik nehézségekbe ütköznek a feltöltés folyamán. Valamint megterhelő számukra, hogy a digitális rendszeren kívül még a vendégkönyvet is megfelelően vezessék. Épp ezért tettek javaslatokat, hogy miként lehetne fejleszteni a rendszert a jobb és könnyeb kezelhetőség érdekében. Vannak azonban olyanok is, akik számára nem okozott problémát a felrögzítések és szorgalmazza tovább a modern technológia használatát, mondván, hogy haladni kell a korrallal.

A Kisfaludy pályázat számottevő sikert ért el mindkét településen. Rengeteg szálláshely-szolgáltató részesült a támogatásban, melyet céljainak megfelelően is használt fel. A program felhívására végül 1522 pályázat érkezett a tervezett 14 ezer helyett. De szerencsére a pályázatot kiíró ügynökség növelte a keretet. Több új szálláshely megjelenését is eredményezte a program. A meglévő turizmus céljaira használó helyek pedig igyekeztek minél vonzóbbá és korszerűbbé tenni kínálataikat. Akadtak azonban sajnos olyan szálláshely szolgáltatók, akik kizárásban részesültek vagy épp nem tettek eleget a kiírás szabályainak és ennek következtében elestek a pályázati pénz lehetőségétől. A társadalom zöme örömmel fogadta a kormány által nyújtotta segítséget. Bízunk benne, hogy a közel jövőben is hasonló programokra kerül sor, amely tovább tudja kamatoztatni a turizmus sikerét

VI. Következtetések, javaslatok

Az előző fejezetben láthattuk az elmúlt 5 év alakulását évről évre mind turisztikai és mind idegenforgalmi adó tekintetében. Kutatásomban azt vizsgáltam, hogy a turizmus szerepkörei hogyan fejlődtek az idők során, az adott évre hatással lévő gazdasági hatások és események milyen mértékben befolyásolták az idegenforgalmat. A vizsgálat során kiválasztottam számomra közel álló két települést, Siófokot és Balatonvilágost, melyek segítségével egy jobb átláthatóságot kaptunk az adatok vizsgálatához.

A dolgozat kutatása alapján támaszkodva a primer és szekunder kutatás információi, illetve a mélyinterjúk által, a következő következtetéseket tudtam levonni. A turizmus szerteágazó szektorokból áll össze, melyek létfontosságúak az ország gazdaságában. Magyarország egyik fő bevétele a turizmusból adódik. Épp ezért, fontos, hogy az idegenforgalom naprakész adatokkal tudjon szolgálni. A magas színvonal elérésének érdekében szükséges fejlesztéseket, új beruházásokat kivitelezni. Ezáltal tudunk lépést tartani a többi országhoz képest. Magyarország igen kedvelt üdülőhelynek számít a külföldi vendégek körében. Számos turista érkezik Nyugat-Európából és Nyugat- Közép- Európából, hogy megismerjék és felfedezzék a magyar föld nyújtotta természeti csodákat és településeinek adottságait.

Az önkormányzatoknak is monumentális jelentőségük és hatásuk van a turizmusra és az idegenforgalomra nézve. Ők vetik ki a helyi adókat és törvények szerint szabályozzák azt. Minden önkormányzat számára fontos a maga településének imázsának a növelése. A kutatásom esetében ez igaz Siófokra és Balatonvilágosra is egyaránt. Mindkét helység önkormányzata igyekszik kihasználni a települése által jelentett adottságokat, attrakciókat. Az adókból és más egyéb bevételekből szerzett hasznokat törekszik a lehető legjobban befektetni és felhasználni a fejlődés érdekében. Hiszen minél modernebb és felszerelt a település annál több turista érkezik. Siófok és Balatonvilágos a Balaton déli partján találhatóak, így a balatoni minőségük alapján előnyt is élveznek a vízpart nélküli településekhez képest. Mindkét település rendelkezik továbbá vendéglátóhelyiségekkel, kulturális és szórakoztató egységekkel, amelyek manapság elengedhetetlenek a turizmusban.

Az évek során azokat a következtetéseket tudjuk levonni, hogy az ország mindig kész tervekkel áll elő, hogy miként tudja fejleszteni Magyarország infrastruktúráját. Továbbá milyen eszközökkel tudja segíteni a szálláshelyszolgáltatók, vendéglátóegységek és a turisztikai központok helyzetét. Üdülési támogatásokat nyújt a belföldi turisták számára is. Azonban a vizsgálat során jól tükröződött, hogy a fejlesztések, beruházások nem olyan ütemben és mértékben hozták a tőlük elvártak. Ebben szerepe van gazdasági hatásoknak, nem várt eseményeknek, az inflációnak, a társadalom jövedelmének helyzetétől és még az időjárásnak is. A fokozott korszerűsítés és befektetés hosszabb távon kifizetődik és sikereket, hasznot lehet elérni.

A turizmus egyik fő konfliktusát okozó tényező, a közlekedés. Számos nagy és közép méretű város gyakorta találkozik torlódással és zsúfoltsággal az utakon. Azonban ez az idegenforgalom nyári időszakában megsokasodik. Ennek megoldása is hosszú évekbe fog telni, de a közlekedés fejlesztésének mobilitásával kisebb sikerek is elérhetőek lehetnek.

Végezetül a pályázatok, a szoftverek és szálláshelyszolgáltatók által nyújtotta kedvezmények jelentős sikereket értek el. A magyar kormány szorgalmazza ezek bővítését.

VII. Összefoglalás

Szakdolgozatom célja, hogy bemutassam a turizmus szerepköreit és fejlődőképességét, illetve az idegenforgalmi adó gazdasági és társadalmi fordulatait, fejlesztéseit, a hozzá kapcsolódó kérdéseket és alakulásokat 2017-től napjainkig. A kedvezőbb siker elérésének érdekében kiválasztottam a Balaton déli partján fekvő két települést, Siófokot és Balatonvilágost. Azért esett választásom erre a két településre, mert a primer kutatások főbb információit gyorsabban, könnyebben és hatékonyabban tudtam beszerezni.

Kutatásomat egy rövid idézettel és bevezetéssel kezdtem. Ezt követően felhasználtam a szakirodalmi áttekintésekből nyert információkat és forrásokat. Számos cikk, kutatás, folyóirat és könyv található a turizmus és idegenforgalom jegyében. Természetesen köszönhetően a modern technológiának az internet nyújtotta elérhető statisztikák, dokumentációk és fájlok tárháza is sokban hozzájárultak a dolgozatom megírásához. A szekunder kutatásokból nyert információk alapján bemutattam a turizmus főbb ágazatait, szerepköreit és hatásait az elmúlt 5 évben. Majd részleteztem az idegenforgalmi adó kialakulását, kivetését, beszédését, adóköteles és adómentes közti különbséget. Az áttekintések és fogalmak tisztázása után szemléltettem a választott két aspiráns területemet, Siófokot és Balatonvilágost. Rövid és lényegre törő bemutatásuk célja, hogy a kutatás további részében összetettebb képet kapjunk általuk a turizmusról és az idegenforgalomról. Ezt követően következett a kutatási célok megfogalmazása és a hipotézisek felállítása. Ismertettem a helyszíneket, ahol a dolgozatom elkészítéséhez szükséges tanulmányozást végeztem. A kutatási módszertan ismertetése után az anyagok feldolgozása következett. Sorba vettem az elmúlt 5 év idegenforgalmát, mellette említést téve az adott évre jellemző gazdasági helyzetek és hatások befolyásoltságáról, illetve újszerű beruházásairól, korszerűsítéseiről. A vizsgálat eredményességének és jól áttekinthetőségének érdekében számos táblázatot, diagramot, stakeholder elemzést és képet készítettem. Külön részleteztem a Nemzeti Turisztikai Adatszolgáltató Központot, valamint a Kisfaludy- programot, amelyek jelentős változást hoztak a turizmus életében. Dolgozatom végét pedig összegzéssel zártam.

A kutatásom során eredményt nyertek a hipotéziseim. A dolgozat elején azt állítottam, hogy az idegenforgalom tekintetében a nyári hónapok kimagasló értékeket fognak elérni a többi időszakhoz képest. A városok nagyobb kapacitása és többszörös anyagi bevételeinek ellenére vonzerejét tekintve hasonló tendenciát mutat egy nála kisebb település is. Siófok Magyarország fővárosa a nyáron, rengeteg turista érkezik a városba. Balatonvilágos települése is igyekszik a saját lehetőségeihez képest fejlődni és beruházni, lépést tartva ezzel a nagyobb városokhoz képest. Az önkormányzatok minden tőlük telhetőt megtesznek, hogy gyarapítani és növelni tudják települések imázsát. A támogatási rendszerek hasznosnak bizonyultak.

A kormány tervezetei és elképzelései évről évre jónak ígérkeztek, hiszen a SZÉP- kártyás fizető eszköz bevezetése népszerűvé vált a cégek és szálláshelyek körében. Alkalmazásával bizonyos keretösszegeből a kártya birtokosai fizethették üdülésüket és egyéb szórakozási tevékenységüket, ahol biztosítva volt elfogadási helyük. A kormány célja, hogy minél szélesebben körben bővítse és létesítse a kártya nyújtotta előnyöket. Hasonlóan ideális ötletnek bizonyult a Nemzeti Turisztikai Adatszolgáltató Központ létrehozása. Kezdetben a szálláshelyszolgáltatók félték az új rendszer bevezetésétől, mivel digitális alapon működik, amely számos nehézségekkel indult körükben. Létrehoztak egy olyan szoftvert, amely képes

rögzíteni és tárolni az idegenforgalmat és annak statisztikai adatait. Az önkormányzatok és hivatali szervek hozzáférhetnek ezen adatokhoz, a hitelesség és információ szerzés érdekében. Alkalmazása nem bonyolult, csupán meg kell szokni az új korszerűsített fejlesztést. Elsajátításához segítő videók és leírások is tartoznak. A legnagyobb sikert azonban a Kisfaludy-program érte el. A pályázat a kormány ernyőprogramjává vált. Több milliárdos keretösszeggel rendelkezett, melyre pályázhattak a szálláshelyszolgáltatók, vendéglátóegységek és a turisztikai központhoz tartozó egyéb szervezeti egységek. A beruházások és korszerűsítéseknek köszönhetően megnövelhetik a turizmus forgalmát országszerte, illetve segít felzárkózni a nyugati országokhoz képest.

Az elemzés folyamán bebizonyosodott, hogy a kormány által tervezett fejlesztések nem olyan gyors ütemben hozták meg a hozzájuk fűződő reményeket. Hatással van erre a folyamatokra a gazdasági helyzet, a nem várt események bekövetkezése, a társadalom anyagi helyzete és az időjárás is.

Véleményem szerint a bármilyen nehéz és kilátástalan helyzetbe kerül az ország vagy egy adott település mindig meg kell ragadni a lehetőségeket és támogatásokat. A Covid-19 okozta világjárvány számos nehézséget és akadályt állított, szinte padlóra küldte egyik pillanatról a másikra a gazdaságot. Azonban a turizmusnak, mint a gazdaság motorjának kiemelkedő szerepe volt és van a helyreállítási és fejlesztési folyamatok során. Sokat köszönhetünk a külföldi és belföldi turista mozgalmaknak. Meglátásom szerint az általam választott két település ékes példája lehet, arra, hogy élni kell a pályázati és támogatási lehetőségekkel, használni a moderntechnológiát. Minden egyes kis lépés óriási potenciál a sikeresség felé. Nem szabad hagyni, hogy a később érő tervezetek nem hozták a kezdeti mértékeket, hiszen ha nem is egyből, de idők múltán szépen kifizetődik.

VIII. Irodalomjegyzék

1. Bernard Lietaer, Christian Arnsperger, Sally Goerner és Stefan Brunnhuber (2017): Pénz és fenntarthatóság- A hiányzó láncszem, Budapest: Image Kft.
2. Halász Zsolt, Szabó Ildikó, Varga Erzsébet (2021): Adótan és adóeljárás, Wolters Kluwer Kiadó
3. Jászberényi Melinda, Munkácsy András (2018): Közlekedés, mobilitás, turizmus (5-15-o.), Akadémiai Kiadó
4. Jászberényi Melinda (2020): A kulturális turizmus sokszínűsége, Nemzeti Közszerálati és Tankönyv Kiadó
5. Kisfaludyprogram.hu (Letöltés dátuma: 2021.08.) forrás: www.ksh.hu
<https://info.kisfaludyprogram.hu/palyazati-informaciok/maganszallashelyek-es-egyeb-szallashelyek-fejlesztese>
6. Kenesei Zsófia, Cserdi Zsófia Hajnalka (2018): Szolgáltatásmarketing a turizmusban, Akadémiai Kiadó
7. Kovács Edina, Kiss Kornélia (2018): Turisztikai trendek, Akadémiai Kiadó
8. Ksh.hu (Letöltés dátuma: 2021.08. –látogató turisták száma, vendégéjszakák száma) forrás: www.ksh.hu
<https://www.ksh.hu/stadat?lang=hu&theme=tur>
9. Lakatos Mária (2020): Adózás I. kötet, Akadémiai Kiadó (I-II. fejezet, IV,fejezet)
10. Lőrincz Katalin és Sulyok Judit (2017): Turizmusmarketing, Akadémiai Kiadó
11. Mitev Ariel Zoltán (2019): Kutatásmódszertan a turizmusban, Budapest, Akadémiai Kiadó
12. Ntak.hu (Letöltés dátuma: 2021.08.) forrás: www.ntak.hu
<https://info.ntak.hu/>
13. Papp Ilona (2017): Szálloda- és vendéglátásmenedzsment, Budapest, Budapesti Corvinus Egyetem
14. Piskóti István (2016): Régió- és településmarketing, Akadémiai Kiadó

15. Portfoli.hu (Letöltés dátuma: 2021.08. – gazdasági események) forrás:
www.portfolio.hu
<https://www.portfolio.hu/gazdasag>
16. Zátori Anita (2018): Élménymenedzsment a turizmusban, Akadémiai Kiadó

